

CSOKOLÁDÉHÁBORÚ

„Iskoladráma” Robert Cormier azonos című regénye nyomán

Szereplők

JERRY RENAULT

ARCHIE COSTELLO *a Virrasztók vezére*

LEON ATYA *az iskola megbízott igazgatója*

MOGYORÓ *Jerry barátja*

EMILE JANZA *felsőbb éves diák*

OBIE

CARTER

JOHNSON

PORTER

ADAMO

BAILEY

BRIAN

CARONI

ROLLO

SANTUCCI

WILLIAMS

JACQUES ATYA

KISKRAPEKOK

A Virrasztók Társaságának tagjai

Jerry osztálytársai

az iskola rajztanára

alsóbb éves diákok

Történik napjainkban, az USA egyik fiú-középiskolájában,
a Trinityben

Bemutatta a

1991-ben

1. JELENET

Archie és Obie a lelátón ülnek. A fiúk berohannak, a labdát középre teszik. Gimnasztikázni kezdenek. Sípjelre.

MOGYORÓ (Jerryhez) Mindent bele, új fiú! Az edző mindig figyel, vagány srácokat keres.

Sípjel. A fiúk egymásnak kezdenek passzolgatni. Újabb súpjel.

CARTER Hé, új fiú! Te viszed a labdát a vonal felé. Aztán, ha a többiek rád mennek, megpróbálsz Mogyoróhoz passzolni. Indul!

Súpjel. A többiek üldözőbe veszik Jerryt, amikor utolérik, leteperik, mintha kicsi a rakást játszanának. Súpjelre föltápáskodnak, csak Jerry marad a földön.

BRIAN Új fiú, pattanj föl, ha be akarsz kerülni a csapatba!

SANTUCCI Kettes figura!

Tovább folyik a passzolgatás a másik téréfelen. Kettős súpjel. Mindenki megáll.

MOGYORÓ (Odamegy Jerryhez, segíteni akar.)

JERRY (föltápáskodik) Hagyj, föl tudok állni magamtól is!

ADAMO Hapsikám, minek akarsz te futballozni? Hús is kellene a csontvázadra. Hány kiló vagy?

JERRY Hatvanhat.

ROLLO Persze, vasággal együtt.

Röhögés. A srácok el.

MOGYORÓ (Kézet nyújt Jerrynek.) Goubert. Roland Goubert. De hívj csak te is Mogyorónak.

JERRY Jerry. Jerry Renault.

MOGYORÓ Azt hiszem, tetszettél az edzőnek. Lenézel holnap is?

JERRY (elmosolyodva) Ühüm.

Mogyoró visszamosolyog, megveregeti Jerry vállát, aztán átkarolva őt mindketten el.

2. JELENET

Archie Mogyoróék után néz.

OBIE (*Dühösen néz Archie-ra.*) Te valóban szemét alak vagy, Archie. Tudod te, mekkora szemét vagy?

ARCHIE (*Obie felé fordul, mosolyog.*) Ne káromkodj, Obie! Most aztán lesz mit meggyónnod.

OBIE (*türelmetlenül*) Komolyan, Archie, most már tényleg elkések.

ARCHIE Ne nyivákolj, Obie pajtás. Különben is utálod azt az állást. Egyenesen szívességet teszek neked azzal, hogy föltartalak.

Archie elfordul. Obie megkínálja csokoládéval, Archie vesz egyet, majszol. Csak sokára szólal meg.

Stanton. A keresztnéve, azt hiszem, Norman.

OBIE (*jegyez*) Rendben. A feladat?

ARCHIE (*lassan*) Járdá.

OBIE (*elvigyorodik*) Járdá.

ARCHIE (*nyújtózkodik*) Még két nevet? A krapek, akit Mogyorónak hívnak. Eugen atya szobája.

Obie kaján vigyorral jegyez, Archie föláll, odébb sétál.

(*magának*) Mi a francot képzelnek ezek rólam? A rohadt feladatok. Azt hiszik, nekem könnyű? Meg az a hülye fekete doboz...

(*visszafordul*) Veled aztán nem sokra megyek, Obie!

OBIE Nem is tudtam, hogy segítségre szorulsz, Archie.

ARCHIE Talán én nem vagyok ember? Jó, jó. Essünk túl a rohadt feladatokon. Kell még egy név. Ki is volt az a krapek, aki nemrég ment le a pályáról? Akit kicsináltak.

OBIE Jerry Renault. (*Belelapoz a füzetébe.*) Na, itt van. Elsős a srác, most múlt tizennégy. Az apja gyógyszerész. Ó, az anyja tavaly tavasszal meghalt. Rákban. (*Becsukja a füzetet.*)

ARCHIE Szegény fiú.

OBIE (*idegesen*) Az.

ARCHIE Tudod, mire volna szüksége, Obie?

OBIE (*fúj egyet*) Mire?

ARCHIE Gyógyításra.

OBIE (*értetlenül*) Gyógyításra.

ARCHIE Hát persze. Írd csak le.

OBIE (*kifakad*) A fenébe is, Archie! Elég a baja annak a srácnak. Mi a francnak kell fölvenni a listára?

ARCHIE Ne hagyd, hogy megtévesszen, Obie. Kemény a fiú. És makacs. A földön kellett volna maradnia, az lett volna az okos dolog. És amúgy is: nyilván kell neki valami, ami eltereli a figyelmét szegény elhunyt anyukájáról.

OBIE Szemét alak vagy, Archie. Eddig is mondtam, és megint csak ezt mondom.

ARCHIE *(hidegen)* Jegyezd föl.

OBIE *(egykedvűen)* Feladat?

ARCHIE Majd kitalálok valamit.

OBIE *(kajánul)* Kifogytál az ötletekből, Archie?

ARCHIE Csak művész vagyok, Obie. A feladatkijelölés ugyanis művészet. Gondolj erre a Renault-gyerekre. Különleges körülmények. *(csönd)* Írjad fel a csokoládéhoz.

OBIE *(Jegyez, majd fölneéz.)* Tudod mit, Archie?

ARCHIE Na mit?

OBIE *(föltápaszkodik)* Az élet néha szomorú.

ARCHIE Az élet szar.

Obie lassan kimegy. Archie ott marad a színen, előresétál.

3. JELENET

Archie türelmetlenül vár. Leon atya érkezik.

LEON Nagyon megvárakoztattalak, Costello? Üdvözöllek.

ARCHIE Jó napot, Leon atya.

LEON Fáradj be az irodámba.

Archie helyet foglal az emelvényen.

LEON Nos, vágjunk a dolgok közepébe, Archie. A csokoládévásárról van szó. *(Archie felvonja a szemöldökét. Leon ránéz.)* Igen, igen. A minden évben megtartott csokoládévásárról.

ARCHIE Hány doboz?

LEON Húszezer.

Archie meglepetve füttyent.

Tudom, elég sok ez a csokoládé. De mellettünk szólnak a hagyományaink. Ha a fiúk korábban el tudtak adni tízezer dobozzal, miért ne tudnának az idén húszszet eladni. Meg aztán nem akármilyen csokoládé, Archie. Jó pénz van rajta. Nagy üzlet.

ARCHIE *(kételkedve)* Mitől olyan nagy üzlet?

LEON Anyák napi csokoládé. Az iskola – vagyis én –, szóval olcsón

jutottunk hozzá. Csak annyi a dolgunk, hogy leszedjük az anyák napi díszszalagot, és kész. Két dollárért adhatjuk darabját, minden egyes darabon keresünk egy dollárt.

ARCHIE Akkor is sok a húszezer doboz. Négy száz krapek jár ide, tehát mindegyiknek ötven dobozzal kell eladnia. *(Felsóhajt.)* Minden a duplája. Sok ám ennyit eladni, Leon atya. Akármelyik iskolának.

LEON Tudom, Archie. De a Trinity nem akármilyen iskola, ugye? *(Archie-ra néz.)* Ugye, azon tűnődsz, miért osztom meg veled a gondjaimat? Felvázolom a helyzetet. Minden magániskola manapság a talpon maradásért küzd. Az árak egyre emelkednek... Te is tudod, hogy a Trinity nem tartozik az előkelő, bentlakásos iskolák közé. Nem járnak ide gazdag szülők fiai. No, nem cikizni akarom a szülőket! Oda akarok kilyukadni, Archie, hogy a szülők nem bírnak el újabb tandíjemelést. Minden lehetséges bevétel számít. A futball önmagában alig hoz valamit, a bokszt iránti érdeklődés is csökken...

Archie nagyon unja, elnyom egy ásítást.

Eléd terítettem a kártyáimat, Archie. Hogy lásd, nekünk minden pénzszerzési lehetőséget meg kell ragadnunk. Olyannyira, hogy számunkra még a csokoládévásár is létfontosságú. *(lassan)* Persze, mindezt, titokban tartjuk. *(csend)* Még valami. Beteg az igazgató, lehet, hogy súlyos beteg. Holnap megy a kórházba, kivizsgálás, miegymás... Az előjelek nem biztatóak...

ARCHIE *(unottan)* Szegény.

LEON Vagyis egy darabig én leszek az igazgató. *(Feszült csend.)* Szükségem van a segítségedre, Archie.

ARCHIE *(Tettetett meglepetéssel.)* Az én segítségemre? De hát hogyan segíthetnék éppen én?!

LEON Azzal, hogy támogatom a csokoládévásárt. Te is mondtad, Archie, hogy húszezer doboz – rengeteg.

ARCHIE *(Élvezve a helyzetet.)* Meg az ár is megduplázódott.

LEON Viszont nekünk nagyon kell a pénz.

ARCHIE És a jutalom? Mindig kapunk jutalmat.

LEON Ahogy korábban, Archie. Egy nap tanítási szünet, ha mindent eladtunk.

ARCHIE Az idén nem lesz kirándulás?

LEON *(izzadva)* Majd kitalálok helyette valamit. *(csend)* Számíthatok rád, Archie?

ARCHIE (*Színlelt tehetetlenséggel.*) De hát mit tehetek én? Egymagam?
LEON Van befolyásod, Archie.

ARCHIE (*Hidegen, de kedvesen.*) Befolyásom? Nem vagyok osztálybi-
zalmi. Nem vagyok tagja a diáktanácsnak. Nem szerepelek a
dicsőségtáblán ...

LEON (*fagyosan*) Tudod te, mire gondolok én.

ARCHIE Tudom, mire gondol.

LEON Tehát segítesz?

ARCHIE Megbeszélem velük.

Hosszan, kitaróan farkasszemet néznek, aztán mindketten el.

4. JELENET

A Virrasztók Társaságának tagjai érkeznek.

JOHNSON Helló fiúk! Mi az ábra?

PORTER Az ábra, Johnson? Valami nagyon színes néz ki mára.

JOHNSON Na ne izélj, Paul! Azt a múltkori szupermarketes balhét
nehezen lehet felülmúlni.

OBIE Ugyan már; Archie mindig tartogat valami meglepetést!

PORTER Hé, srácok! Megjött Carter és Archie.

CARTER (*Kalapácsával koppant.*) A Virrasztók ülését megnyitom. Meg-
adom a szót Archie Costellónak.

ARCHIE Van szerencsém bejelenteni, hogy Leon atya a segítségünket
kérte a csokoládévásár megszervezéséhez. Utólagos engedelmetek-
kel megígértem neki, hogy a Virrasztók támogatják az ügyet.

JOHNSON A fenébe, Archie, az ilyesmibe mi nem szoktunk beszállni!

Zúgolódás. Archie Carterre néz, aki koppant a kalapácsával.

ARCHIE (*lekezelően*) Idefigyeljetek, hapsikáim. Nem veszitek észre, mi
ebben a jó?

OBIE (*gúnyosan*) Hogy vennénk mi észre, Archie, te vagy itt az ész!
Carter csendet int.

ARCHIE Nem látjátok, hogy Leon atya elismerte a Virrasztók hatalmát,
amikor a segítségünket kérte? Nélkülünk meg se tud ezután
mozdulni!

PORTER Nem tiszta ügy ez, Archie.

ARCHIE (*Hangot vált.*) Fiúk, ne hülyéskedjetek! Hiszen csak tetves
ötven doboz eladásáról van szó.

OBIE Jól hallottam? Ötven doboz?!

JOHNSON És hogy akarsz túladni az adagodon Archie? Talán te fogod sorra jární a házakat?

PORTER Az enyémet is igazán eladhatnád!

ARCHIE Hogyan, hogyan? Annyi elsős kiskrapek van még a Trinityben. Boldogan vállalják, sőt megfizetve érzik magukat, ha a Virrasztók adagját is eladhatják.

OBIE (*gúnyosan*) Naná! (*Parodizálva a jelentkezőket.*) Én is szeretnék tíz dobozzal többet eladni! Kaphatnék én is a Virrasztók adagjából? (*elkomorodva*) Csak nem erre gondolsz, Archie?

ARCHIE Fején találtad a szöget, Obie fiam. De nem kell szegénykéket megszakítani. Elég, ha fejenként csak öt dobozzal árulnak többet.

OBIE Archie! Nagylelkűséged határtalan.

VIRRASZTÓK (*Egymás szavába vágva.*) Bravó! Így már mindjárt más! Ezt már szeretem! Hiába, Archie-t nem lehet felülmúlni!

Carter erőlyesen koppant a kalapáccsal. Elcsendesednek.

CARTER Obie! Hívd be azt a beidézett kishapsit!

Obie bevezeti Mogyorót, aki félszegen áll. Archie nem néz Mogyoróra, átsétál a terem másik sarkába, onnan teszi fel Mogyorónak háttal állva a kérdéseit.

ARCHIE Goubert a neved?

MOGYORÓ Igen.

ARCHIE Mogyorónak is hívnak?

MOGYORÓ Igen.

ARCHIE (*Hirtelen megfordulva.*) Igen, mi?

MOGYORÓ Igen, uram.

ARCHIE Tudod, miért állsz itt, Mogyoró?

MOGYORÓ (*nyögve*) Igen, uram.

ARCHIE (*simogató hangon*) Hát ha tudod, mondd meg nekem, miért állsz itt, Mogyoró? (*Johnson kuncog. Archie megmerevedik, Carter-re néz, aki koppant a kalapácsával.*) Van arról tudomásod, hogy a feladat Trinity-hagyomány?

MOGYORÓ Tudom.

ARCHIE És hogy titoktartást kell fogadnod?

MOGYORÓ (*Nagyot nyel.*) Tudom.

Feszült csend.

ARCHIE Mogyoró.

MOGYORÓ Igen, uram.

ARCHIE Láttál már csavarhúzó?

MOGYORÓ (*készségesen*) Igen.

ARCHIE Remek. Azt is tudod, Mogyoró, mire való a csavarhúzó?

MOGYORÓ Igen.

ARCHIE Hadd halljam!

MOGYORÓ Hát csavart húzni ... vagyis betekerni a pöcköt a lukba.

Többen felröhögnek.

ARCHIE (*Csendet int.*) Tudod-e, Mogyoró, hogy a csavarhúzóval kicsavarni is lehet? Nemcsak be.

MOGYORÓ Igen, uram.

ARCHIE A csavarhúzóval tehát hol kicsavarunk, hol meg becsavarunk. Világos?

MOGYORÓ (*Szinte hipnotizáltan figyel.*) Világos.

ARCHIE Jól figyelj! Tudod, hol van Eugene atya tanterme?

MOGYORÓ (*Kis szünet után.*) Igen. Második emelet, tizenkilences szoba.

ARCHIE Úgy van. Jövő kedd délután szabaddá teszed magad. Délutánra, estére, éjjelre is, ha kell. Az iskolában nem lesz senki.

Senki, csak te, Mogyoró. Te meg a csavarhúzó. (*csend*) És, te, Mogyoró, tudod, mit csinálsz? (*szünet*) Lazítasz, Mogyoró.

MOGYORÓ Lazítok?

ARCHIE Lazítasz. (*szünet*) Mindent, amit csavar tart össze Eugen atya termében, meglazítasz. Széket, asztalt, táblát, mindent. De a csavart nem veszed ki. Meglazítod. Hajszál híja legyen, hogy nem esik ki.

Obie hahotázni kezd. Fokozatosan bekapcsolódik a többi Virrasztó is.

MOGYORÓ Jézusom. Dehát ez rengeteg melő.

ARCHIE Lesz rá egy egész éjszakád.

MOGYORÓ Jézusom!

ARCHIE (*Elindul, majd hirtelen visszafordul.*) Kedden.

MOGYORÓ (*bólint*)

Carter koppant a kalapácsával.

CARTER Obie, a dobozt.

OBIE (*Előhozza a dobozt, megrázza Mogyoró előtt.*) Látod, hapsikám, ez a varázsdoboz mutatja meg a te sorsodat. Hat golyó lapul benne: egy-kettő-három-négy-öt- fehér és egy fekete. Ezt a dobozt minden feladatkijelölés után Archie elé tesszük. Ha Archie a fekete golyót húzza, neki kell végrehajtania a kijelölt feladatot. Ha fehérre

húz, akkor... Sajnálom. (Szünet, majd reménnyel és lemondással vegyest folytatja.) Archie már három éve nem húzott feketét.

CARTER Elég már, Obie. (Archie-hoz) Kezdhetjük?

ARCHIE (Rezzenéstelen arccal.) Kezdhetjük.

Archie keze megreszket egy kicsit, amikor belenyúl a dobozba. Kivesz egy golyót. Kis ideig a tenyerében tartja, majd kinyitja a tenyerét. Fehér. Diadalmasan néz körül. Carter hármat koppant.

A többiek gyorsan távoznak. Obie Archie-ra néz dühösen, majd lekapja Archie kezéről a golyót, belevágja a dobozba. El.

Mogyoró magába roskadva áll. Archie tesz felé egy tétova lépést, mintha vigasztalni akarná, aztán meggondolja magát, sarkon fordul és elmegy. Mogyoró leroskad az emelvényre.

5. JELENET

Mogyoró az emelvényen ül, fejét lehajtva. A fiúk sorra érkeznek, elfoglalják a helyüket.

ADAMO Mi van veled, Mogyoró? Két napja olyan vagy, mint a beteg kutya: füled, farkad lekonyul.

MOGYORÓ Hagyjál békén, semmi bajom.

SANTUCCI Pszt, Leon-veszély!

Mindenki elcsendesedik. Érkezik Leon atya.

LEON Uraim, elnézést a késésért. Az igazgató úr helyett el kellett néhány dolgot intézнем. (Odaadja az egyik fiúnak a kezében tartott lapokat.) Osszák ki a feladatlapokat. Csupán néhány kis egyenlet. (zúgolódás) Csendet kérek.

A fiúk a papírok fölé hajolnak. Egy kis szünet után, amikor két gyerek suttogását lehet hallani, a föl-alá járkáló Leon atya hirtelen mepperdül.

LEON Elég a hülyeségből. Bailey. (Leon odamegy Bailey-hez.) Bailey, miért kell neked örökké csalnod? (csend) A hallgatás beismerés, ugye, Bailey? (Bailey a fejét rázza.) Ó, Bailey! Hát most mit tegyünk veled?

BAILEY (Elfuló hangon.) Nem vagyok csaló.

LEON De hát bizonyítékok vannak rá, Bailey. Minden jegyed ötös, még négyesed sincs. Erre csakis zseni lehetne képes. Azt állítod tehát, Bailey, hogy zseni vagy? Szó, ami szó, olyasminek látszol. Ez a szemüveg, a hegyes áll meg a borzas haj ... (Az osztály nevet.

Leon – mintha porondon lenne egy mutatvány után – meghajol az osztály felé.) Bailey. Nem feleltél a kérdésemre. Hallgatlak, Bailey.

BAILEY *(határozottan)* Nem vagyok csaló, Leon atya.

LEON Akkor mivel magyarázod, hogy csupa ötösöd van?

BAILEY Nem tudom megmagyarázni.

LEON *(Hirtelen Bailey felé fordul.)* Talán tökéletes vagy, Bailey? Csupa ötös. Bailey, a tökély! Ezt állítod, Bailey? *(Bailey segélykérően néz az osztályra.)* Egyedül Isten tökéletes, Bailey. Szóval te Istenhez méred magad. Ha Isten is tökéletes, Bailey, meg te is tökéletes vagy, Bailey, akkor mi következik az egyenletből, Bailey? *(Döbrent csend.)* A másik megoldás, Bailey, hogy mégsem vagy tökéletes. *(ellágyulva)* Hogyan is lehetnél? Tudom, hogy eszedbe se jutna ekkora szentségtörés.

BAILEY *(megkönnyebbülten)* Nem jutna.

LEON *(diadalmasan)* A kör bezárult. Akkor hát csaló vagy, Bailey! Csaló és hazudozó.

ROLLO Ugyan, hagyjon már békit neki!

LEON Ki volt az? *(Csengetés hallatszik. A fiúk megmozdulnak, indulni akarnak kifelé.)* Ülve maradsz! Szánalmas bolondok, idióták. Tudjátok egyáltalán, ki köztetek a legbátrabb? *(Bailey vállára teszi a kezét.)* Gregory Bailey. Úgy bizony. Tagadta a csalás vádját, nem adta be a derekát, akárhogy is vádaskodtam. *(Az osztályhoz fordul.)* Viszont maguk, uraim, csak ültek és jól szórakoztak. Jó, jó. A végén valaki tiltakozott. *(utánozva Rollót)* Ugyan, hagyjon már békit neki. – Gyatra ki tiltakozás, mondhatom. Meg nagyon is elkésett. *(Átfogja Bailey vállát.)* Jól van, Bailey. Büszke vagyok rád. *(Bailey arca megrándul, a teste remegni kezd.)* *(jóságosan)* Hát persze, hogy nem vagy csaló. De az osztálytársaid *(Fejével az osztály felé int.),* ezek itt ni, mind csaló. Ma téged csaltak meg. Ők kételkedtek a szavaidban, nem pedig én. *(Elengedi Bailey vállát.)* Végeztem.

Leon atya el. Az osztályban néhány pillanatilg döbrent csend és mozdulatlanság.

6. JELENET

Kintről a Kiskrapekok és az éppen színen nem lévő többi fiú érkezik egyházi éneket énekelve. Az osztályban lévők is felállnak, énekelni

kezdenek, s mindenki elfoglalja az állóhelyét a dobogón. A templomban vagyunk. Érkezik Leon atya. Megáll a templomi kórusral szemben. A fiúk éneke a végére érve abbamarad.

LEON Imádkozunk. *(A fiúk is imára kulcsolják a kezüket.)* Mindenható és örökkévaló Isten! Szívünk mélyéből könyörgünk hozzád, áldd meg és vezesd e gyermekeket Szent lelkeddel, oltalmazd őket minden kártól és veszedelemtől, s vedd körül őket szent angyalaid oltalmával. Ámen. *(Felnéz a fiúkra.)* Kedves diákjaink! Szeretett gyermekeink az Úr Jézus Krisztusban! Válságos órában gyűltünk most össze templomunkban. Hiszen beteg az igazgatónk, távol van tőlünk, s vajon mivé lesz a nyáj pásztora nélkül? De mi mégsem hagyhatjuk veszni azt a szellemet, amely a Trinityt az ő vezetése alatt éveken át dicsőségre vitte. Meg kell ragadnunk minden apró lehetőséget, így nagyon komoly feladatunknak kell tekintenünk az idei csokoládévásárt is. Az iskola folyosóján plakátokat helyezünk el, rajtuk az összes tanulóknak nevével. Uraim, bízom Önökben, hogy mire a vásár véget ér, mindegyikőjük neve után egy ötvenes szám áll majd. Az fogja jelképezni, hogy megtettük a magunkét a Trinityért. Bízom Önökben, uraim. *(Áldásra emeli mindkét karját.)* Most pedig vegyük Isten áldását. *(Leereszti karjait, és jobb kezével keresztet rajzol a levegőbe.)* Ámen.
Megszólal a fiúk éneke, s a kórus fegyelmezett sorokban kivonul. Leon is közöttük lépdel ki. Ahogy kiérnek, az énekesző egyre halkul, majd elhallgat.

7. JELENET

Emile Janza egy benzines kannával érkezik, szemből Archie jön.

ARCHIE Hová, hová, Emile, ezzel a nagy kofferrel?

EMILE *(vihog)* Begyűjtöttem az e heti benzinemet.

ARCHIE Mi lenne, ha Carlson erre jönne és meglátná, hogy lopod a benzinét?

EMILE *(elvigyorodik)* Mi lenne már, Archie? Szelíd gyerek az a Carlson.

ARCHIE *(elismerően)* Emile, te nagy egyéniség vagy!

EMILE Nagy egyéniség?

ARCHIE Úgy értem, te nem vagy akárki, Emile. Ki merne így, fényes nappal benzint lopni a nyitott parkolóban. Nagyszerű tett!

EMILE *(Hálásan rámosolyog Archie-ra.)*

Archie elindul.

EMILE Hé, hová mész, Archie!

ARCHIE Nem akarom, hogy a bűntársadnak nézzenek.

EMILE *(nevetve)* Carlson nem fog vádat emelni.

ARCHIE *(csodálattal)* Nagyszerű.

EMILE Hé, Archie, és a kép?

ARCHIE Igen. Emile. Bizony, a kép.

EMILE Tudod jól, miről beszélek.

ARCHIE Nagyszerű. *(sebesen el)*

Emile Archie után néz, majd bosszúsan belerúg a kannába. Azután el.

8. JELENET

*Egy srác szalad fel az emelvényre. Befelé néz Eugene atya termébe.
Többen is érkeznek.*

ADAMO *(Elismerően füttyent.)* Hé, Jack, gyere már ide!

SANTUCCI Apám, ez már valami!

BAILEY Mi az, srácok? Mi van ott?

ADAMO Hapsikáim! Eugen atya termébe becsapott egy atombomba.

CARONI Már megint ökörködsz, Danny!

ADAMO Nézd meg magad, ha nem hiszel a szememnek!

CARONI *(Benéz, majd leül.)* Uramisten!

Egy srác benéz, majd elszalad. Archie bejön.

ROLLO Gyerekek, ez oltári klassz!

JOHNSON Egyetlen pad se maradt épen.

BRIAN Ilyen még nem volt. Állati!

WILLIAMS Istenem, de pompás!

CARONI Bárkivel fogadok, hogy a Virrasztók voltak.

ADAMO A tanári asztal teljesen megroggyant. Mindjárt rászámolnak.

FIÚK *(kórusban)* Egy, kettő, három, négy, öt, hat, hét, nyolc! *(Feliüvöl-
tenek, ugrálnak.)* K.O.! K.O.!

*Archie önelégülten vigyorog. Leon atya viharzik be. Archie-hoz
rohan.*

LEON *(üvölt)* Te! *(Meggpenderíti Archie-t.)* Te! *(suttog)* Te csináltad!
(Archie vállát markolja.) Nem megmondtam neked, hogy minden-
nek rendben kell mennie? Hogy nincs cirkus? Nincs balhé?!

ARCHIE *(Felszisszen a fájdalomtól.)* Nem csináltam semmit. Nem is
ígértem semmit.

LEON Én vagyok itt a felelős, nem érted? Az egész iskoláért én felelek.
Már elkezdődhetne a csokoládévásár, erre te előállsz ezzel a húzással. *(Hirtelen elengedi Archie-t, és elviharzik.)*

ARCHIE *(Megtapogatja a vállát.)* A francba veled!

Archie fölbaktat a lépcsőn, benéz a terembe.

ARCHIE Gyönyörű! *(visszafordul)* Gyönyörű!

A többiek gyorsan ki. Archie el az egyik sarokba.

9. JELENET

Jerry és Mogyoró az edzésről jönnek. Archie a jobb sarokban ül, Jerry táskája mellett. Rátesz egy papírcetlit.

MOGYORÓ Fantasztikusan játszottál, Jerry. Az a szöktetés! Alaposan átvertük vele Cartert.

JERRY Á, Mogyoró, az egész nem ért volna semmit, ha te nem helyezkedsz olyan jól.

MOGYORÓ Ugyan, Jerry. Az edző is nagyon elégedett volt veled.

JERRY Persze. Annyit mondott az egészre: „Nem rossz! Nem rossz!”

MOGYORÓ Idefigyelj! Ennél már csak egyetlen nagyobb elismerés létezik az edzőnknek. Ha valakinek azt mondja: gazember. És te ezt is megkaptad!

JERRY *(Elvígyorodik, és utánozva az edzőt.)* „Renault. Mégiscsak fedezetet faragunk belőled, te vézna gazember.”

Mogyoró is nevet, hátbaveri Jerryt. Archie feláll a sarokban.

Mogyoró és Jerry megdermednek. Archie félrevonja Mogyorót.

ARCHIE *(Mogyoró vállára téve a kezét.)* Jól nyisd ki a fülecskédet, kis hősöm. Ugye, neked is elcsiripelték már a verebek, hogy Leon atya titokban nyomoz a tizenkilencesben törtétek miatt?

MOGYORÓ *(megijedve)* Hallottam róla.

ARCHIE No hát, fiacskám, ha kihallgatásra hívnak, te nem tudsz semmit. Világos?

MOGYORÓ Világos.

Archie és Mogyoró el. Jerry utánuk néz, aztán odaballag a táskájához. Felveszi és meglátja rajta a papírcetlit. Kézbe veszi.

JERRY *(Suttogva felolvassa.)* Feladat.

Jerry dermedten áll, miközben lassan összegyűri a papírt és a zsebébe süllyeszti. Hátramegy az emelvényhez, és leül.

10. JELENET

Jerry az osztályban ül. Érkeznek az osztálytársak.

FIÚK Helló, srácok. Sziasztok. Üdv mindenkinek.

ADAMO Helló, fiúk! Milyen óránk lesz az első?

BAILEY Matek, Leonnal.

ADAMO Ajjaj, már el is van szúrva a mai napom!

CARONI Vigasztalódj, Danny. Azt hallottam, elmarad az ötödik óránk.

Eugene atya hiányzik.

WILLIAMS Mi történt vele?

CARONI Azt rebesgetik, hogy a nagy rumli miatt idegösszeomlást kapott.

ROLLO Á, dehogy. Haláleset történt a családjában, azért van távol.

ADAMO Tökmindegy, srácok. Éljen a lyukasóra!

FIÚK Éljeeen!

Leon atya lép be. A fiúk elcsendesednek.

LEON Üdvözöllek benneteket, fiúk. Gondolom, mindnyájatokat lázban tart már a csokoládévásár ügye.

FIÚK *(Ki lelkesen, ki értéktelenül.)* Ó, hogyne!

LEON Nos, hogy minden flottul menjen, először is 'szükség lesz valakire, aki kézben tartja a vásár menetét. Lássuk, ki vállalja önként a csokoládévásár felügyelőjének tisztét. *(Körülnéz, majd rábök Briant.)* Voilá! Brian Cochran. Gratulálunk a megbízatáshoz.

BRIAN *(kényszeredetten)* Köszönöm, Leon atya.

LEON Most pedig lássuk sorban, vállaljátok-e a csokoládé eladását. Hangsúlyozom: a vállalás önkéntes. *(Előveszi a füzetét.)* Adamo?

ADAMO Igen.

LEON Bailey?

BAILEY Igen.

LEON Caroni?

CARONI Aha.

LEON Cochran?

BRIAN Igen.

LEON Goubert? *(csönd)* Goubert?

MOGYORÓ I-igen.

LEON Nem úgy tűnik, hogy köztünk lennél, lélekben semmiképpen.

MOGYORÓ Sajnálom, Leon atya.

LEON A legszebb dolog a csokoládévásárban, Goubert, hogy a tanulók

öntevékenységére épül. Az iskola csak összehangolja a munkát.
De ez a *ti* akciótok, a *ti* ügyetek.

ADAMO (*suttogva*) Marhaság.

MOGYORÓ Igen, Leon atya.

LEON Vagyis elfogadod az ötven dobozt?

MOGYORÓ (*gyorsan*) Igen.

LEON Johnson?

JOHNSON Igen.

LEON Porter?

PORTER Mér ne?

LEON (*Nem reagál rá.*) Renault? (*csönd*) Ugye, itt van, Renault?
(*csönd*) Utoljára kérdezlek, Renault.

JERRY Nem.

LEON Hogyan?

JERRY Nem.

A többiek zavartan suttognak. Röhögés.

LEON (*ingerülten*) Te nemet mondtál, Renault?

JERRY Igen.

LEON Igen?! (*Az osztály kuncog, tüszentés.*) Hadd lássak tisztán, Renault. Az igen annyit jelent, hogy – hasonlóan iskolánk többi tanulójához – te is eladsz ötven doboz csokoládét. A nem – és itt még egyszer hangsúlyozni kívánom, hogy a részvétel teljességgel önkéntes –, a nem tehát azt jelenti, hogy nem veszel részt közös ügyünkben. Ezek után ismét megkérdezlek: igen vagy nem?

JERRY Nem.

LEON (*Valamit ír a füzetébe, majd nyugodtan.*) Rollo?

ROLLO Igen.

LEON (*Rámosolyog Rollóra.*) Santucci?

SANTUCCI Igen.

LEON Williams?

WILLIAMS Igen.

LEON Uraim, a csokoládét átvehetik a tornateremben. Már persze azok, akik hű hívei a Trinitynek. Csak sajnálni tudom, ha valaki nem az. (*mosolyogva*) Vége az órának.

(*Mindenki a helyén marad. Leon oldalra áll.*)

11. JELENET

Santucci otthagyja a helyét, a közönség felé szalad. Kifelé beszél.

SANTUCCI Jó napot, Mrs. Robell. Tessék parancsolni, itt hozom a világ legjobb minőségű csokoládéját. Extra ízek, Mrs. Robell! A törzsvevőimnek csak a legjobbat. Hogy? Potom áron van, csak két dollár. Köszönöm.

Santucci visszaszalad a helyére. Leon a sarokból névsorolvasást tart.

LEON Adamo?

ADAMO Négy.

LEON Bailey?

BAILEY Öt.

LEON Caroni?

CARONI Egy.

LEON (*Felkapja a fejét.*) Caroni, Caroni. Ennél többre is képes volnál. Összesen egy? Hiszen tavaly a heti átlagokban te tartottad a rekordot.

CARONI (*röstelkedve*) Mindig beragadok a rajtnál. Mérje meg inkább a jövő heti részidőmet.

Az osztály nevet, nevet Leon is.

LEON Cochran?

BRIAN Tíz.

Kitörő taps, amelyet Leon kezdeményez.

LEON Remek, Cochran. Igazi Trinity-szellem, mégpedig a javából. Goubert?

MOGYORÓ Három.

LEON Johnson?

JOHNSON Kettő.

LEON Porter?

PORTER Hat.

LEON Renault?

JERRY Nem.

LEON (*Egy kis szünet után.*) Rollo?

ROLLO Három.

LEON Santucci?

SANTUCCI Öt.

LEON Williams?

WILLIAMS Hat.

Williams ugrik fel, kibeszél a közönség felé.

WILLIAMS Üdvözlöm, Mrs. Capoletti. Segítsen rajtam és az iskolán. Szánjon két dollárt egy doboz csokoládéra. Nem, Mrs. Capoletti. Ott még nem jártam. De ők is vesznek. Igen, Mrs. Capoletti. Már elmesélte az unokaöccse balesetét. Sajnálom, nagyon sajnálom. Nem, nem, nem mehetek be, rengeteg eladnivalóm van még. Köszönöm, Mrs. Capoletti. (*Már elmenőben.*) Jobbulást az unokaöccsének.

Williams visszaül a helyére. Brian felugrik a helyéről, lelkesen magyarázza a többieknek.

BRIAN Srácok, ez hihetetlen. Már 3961 dobozzal árultak az iskolában, s 2871 árat pedig be is fizették.

LEON (*Megszólal a sarokból.*) Brian, nem vagy valami jó matekból. Számolj csak utána: már 4852 doboz csokoládé kelt el.

BRIAN (*Értetlenül teregeti a többiek elé a jegyzeteit.*) Na de srácok, nézzétek...

Adamo ugrik fel. Rohan házalni. Kiféle beszél.

ADAMO (*Csöngetést imitál.*) Csokoládét tessék, Mrs. Roose. (*kiabál*) Mondom, csokoládét tessék. Jótékonyági dolog. A Trinity szervezi. (*Vár egy kicsit, aztán a fejét rázza.*) Mrs. Roose, tegye már fel a hallókészülékét! (*Csendesebben folytatja.*) Csokoládét hoztam, Mrs. Roose. Vegyen néhány dobozzal, jó lesz az unokáknak karácsonyra. Csak két dollár darabja. Hármat?! Maga a legszupe-rebb öregasszony az utcánkban. Viszlát!

Adamo visszaül a helyére. Leon Brianhoz fordul.

LEON Brian fiam, hogy áll jelenleg a vásár?

BRIAN 5840 dobozzal adtunk el, Leon atya.

LEON Helyes. Akkor lássuk egyenként. Adamo?

ADAMO Nyolc.

LEON Bailey?

BAILEY Tíz.

LEON Caroni?

CARONI Már kilenc, Leon atya.

LEON Brávó, Caroni, csak így tovább. Cochran?

BRIAN Tizenkettő.

LEON Goubert?

MOGYORÓ Hét.

LEON Johnson?
JOHNSON Hat.
LEON Porter?
PORTER Hét.
LEON Renault?
JERRY (*Feszült csend után.*) Nem.
LEON (*idegesen*) Rollo?
ROLLO Hat.
LEON Santucci?
SANTUCCI Kilenc.
LEON Williams?
WILLIAMS Tíz.
Csöngetés. Mindenki fölszabadultan ki.

12. JELENET

Emile Janza jön be, megáll. Szotyolázik. Archie jön, el akar sietni mellette.

EMILE Hé, Archie!
ARCHIE Mi van, Emile?
EMILE Megvan még a kép?
ARCHIE (*Elnyom egy mosolyt.*) Miféle kép?
EMILE Tudod te, miféle kép.
ARCHIE Ja, az a kép? Amelyiket a klotyóban csináltam rólad, miközben te a lábad között munkálkodtál? Igen, Emile, megvan még.
EMILE Úgy tűnik tehát, hogy nem eladó, Archie.
ARCHIE Nem eladó, Emile. Minek az neked egyáltalán? Aligha ez a legjobban sikerült fotó rólad. Jó, az igaz, hogy érdekes képet vágasz, de mosolyogni nem mosolyogsz, Emile, az biztos.
EMILE (*Különös arckifejezéssel.*) Hol tartod azt a képet, Archie?
ARCHIE Biztos helyen, Emile, biztos helyen.
EMILE Akkor jó.
Többen sietnek el mellettük az osztály felé.
ARCHIE Mondok én neked valamit, Emile. Egyszer majd visszakaphatod azt a képet.
EMILE (*Zavartan keresgél a zsebében, elővesz egy cigarettásdobozt, látja, hogy üres. Eldobja.*) Hogy kaphatnám meg a képet, Archie?
ARCHIE Hát, nem pénzért, Emile.

EMILE Szóval csak úgy odaadod nekem. Ez valami csapda, Archie.
ARCHIE Az hát, Emile. De könnyen kimászol belőle, majd meglátod.
EMILE Szólj, ha ki kell majd másznom, rendben, Archie? (*Vihog.*)
ARCHIE Idejében szólok.

Csengetés. Emile elfordul Archie-től, meglát egy alsózt, aki az iskolába siet.

EMILE Hé, alsós! Félsz, hogy elkésel?

ALSÓS (*Nagyot nyel, bólint.*)

EMILE Ne félj, alsós.

Felhangzik a csengetés.

EMILE (*Zsebeit tapogatva.*) Elfogyott a cigarettám. (*Archie elmosolyodik.*) Azt szeretném, kispajtás, ha átszaladnál Bakerhez, és vennél nekem egy dobozzal.

ALSÓS Nincs nálam pénz! És elkések az iskolából.

EMILE Ilyen az élet, kispajtás. Kérj kölcsön pénzt. Ebédnél csak átadod nekem a cigit, ennyi az egész. Mindegy milyen. Emile Janza nem válogatós.

ALSÓS (*Sírva sarkon fordul, elszalad.*)

EMILE Van ám nála pénz, Archie, csak pofátlanul letagadta.

ARCHIE (*Egy kis szünet után.*) Fogadok, hogy öregasszonyokat löksz le a lépcsőn, és elgáncsolod a bénákat az utcán. (*Emile felvihog.*)
Csengetés hallatszik. Egy pillanatig még farkasszemet néznek, aztán Archie gyorsan el. Emile füttyörészve kirugdossa az előbb eldobott cigarettásdobozt.

13. JELENET

Az osztály már az előző jelenet alatt beült a helyére. Most megelevenednek. Leon atya papírokkal a kezében be.

LEON (*Miközben átadja az egyik fiúnak a dolgozatokat.*) Uraim, villámgyorsan nézzék át a dolgozataikat, aztán kimehetnek.

Röpködnek a dolgozatok, puszogás, aztán elindulnak kifelé.

LEON Caroni! Maradj itt, szeretném megvitatni veled azt az osztályzatot.

CARONI (*lemarad*) Igen, Leon atya.

LEON (*Kezében vonalzó, magához inti Caronit.*) Caroni! Nagyon förtelmes osztályzat ez, Caroni.

CARONI Tudom, tudom.

LEON Pedig te egyébként nagyszerűen tanulsz.

CARONI Köszönöm, Leon atya.

LEON Milyenek a többi jegyeid?

CARONI Jók, Leon atya, jók. Igazából azt hittem... szóval, ebben a félévben szerettem volna kitűnő bizonyítványt elérni. De most, ezzel az elégtelennel...

LEON (*sajnálkozva*) Értelek. Engem is meglepett ez az elégtelen, David. Bizonyos okok következtében ez a dolgozat nem volt könnyű. (*Átveszi a dolgozatot.*) Igen, éppen erről van szó, a próba-szerencse tesztről. Amidőn elolvastam a válaszodat, David, egy pillanatilag azt hittem, helyesen feleltél. Az állításaid több szempontból helytállóak. Másfelől viszont... (*Szünetet tart, majd lágyan folytatja.*) Másfelől viszont van egy dolog, amit a tanulók nem mindig vesznek észre, David. Hogy a tanár is csak ember, mint akárki más. (*elmosolyodik*) Igen, igen. Nagyon is emberek vagyunk. Vannak rossz napjaink meg jó napjaink. Olykor mi is – ahogy a diákok mondják – elszúrunk valamit. Előfordulhat velünk is, hogy hibázunk, amikor a dolgozatokat javítjuk... (*fölnevet*). Hallottad-e már valaha is, hogy egy tanár bevallja: nem tévedhetetlen? David, hallottál már ilyet?

CARONI (*felszabadultan*) Mintha egy futballbíró visszavonná a tizenegyest.

LEON Igen, igen. Érthető. Mindnyájunknak vannak kötelességeink, ezeknek meg kell felelnünk. Itt van például a csokoládévásár... (*Hosszú szünet. Közben idegesen hajlítgatja a kezében lévő vonalzó. Hívős hangon szólal meg újra.*) De mindez megtermi a gyümölcsét...

CARONI (*zavartan*) A gyümölcsét?

LEON A csokoládévásár. (*Egy reccsenéssel eltörik a kezében a vonalzó. Elteszi, kiveszi zsebéből a jegyzetfüzetét.*) Például... lássuk csak... egész jól árultál, David. Tizennyolc doboz. Remek, remek.

CARONI (*Zavart, de boldog, örül a dicséretnek.*) Igyekszem.

LEON Ha mindenki így teljesítene, mint te, a vásár gyors sikerrel fejeződne be. De persze nem mindenki lobog ugyanaz a szellem, mint benned, David... (*szünet*)

CARONI (*Megérti, mire akar kilyukadni Leon. Fásulttá, kiábrándulttá válik.*) Hát...

LEON Itt van például Renault. Érdekes dolog, amit csinál, nem gondolod? Valójában sajnálom. Nyilván nagyon zavart fiú lehet.

CARONI *(tétovázva)* Én is azt hiszem...

LEON Szóval, David?

CARONI *(bizonytalanul)* Jerry Renault...

LEON *(mohón)* Igen?

CARONI *(magabiztosan)* Biztos tudja, miről van szó, Leon atya. A Virrasztók. Feladatot adtak...

LEON *(elégedetten)* Persze, persze.

CARONI *(gyorsan)* A Virrasztók szabták ki rá. Tíz napig nem adhat el csokoládét – tíz tanítási napig –, utána szabad neki.

LEON *(suttogva)* Szegény Renault. Rettenetes, hogy egy fiút ilyen helyzetbe kényszerítsenek. *(Felszabadultan, vidáman.)* De rövidesen vége, nem igaz? A tíz nap – lássuk csak – holnap letelik. Rendben is volnánk. Sokáig feltartottalak, Caroni.

CARONI *(kétségbeesetten)* Leon atya! Ön azt mondta, hogy meg akarja vitatni velem azt a jegyet...

LEON *(hidegen)* Úgy is van, fiacskám. Ezt az elégtelent.

CARONI Ön azt is mondta, hogy a tanár is tévedhet...

LEON *(kiegyenesedik)* Tudod mit, Caroni? Az év végén, amikor lezárom a jegyeket, újra előveszem ezt a dolgozatot. Lehet, hogy olyan dolgokat fedezek fel benne, amelyek elkerülték a figyelmemet... Másfelől, Caroni, esetleg meghagyom az elégtelent. Attól függ...

CARONI *(keserűen)* Értem, Leon atya.

Caroni gyorsan el. Hátramegy az emelvényhez.

14. JELENET

Az osztály zajosan be. Amint észreveszik Leont, sorra elcsendesednek.

PORTER Mi van, Caroni? Kellemes volt a trécsparti Leonnal? *(Észreveszi Leont.)* Bocsánat.

ROLLO Subidubidubáj. Helló, everybody. *(Táncolni és tapsolni kezd.)* Parampampam, parampampam.

ADAMO *(Tvisztelve jön.)* Come on, twist again, come on, everybody... *(Ketten vele szemközt tvisztelve jönnek. Ők veszik észre Leont.)*

WILLIAMS *(Figyelmezteti Adamót.)* Szszsz! Jimmy! *(Leonra mutat.)*

ADAMO (*Nem veszi észre.*) Szabad egy táncra? Come on twist again...

Come on... (*Brian lefogja.*)

Elcsendesedik a táncoló banda is, elfoglalják a helyüket.

LEON Örülök a töretlen jókedvüknek, uraim. Remélem, a csokoládévásár frontján is olyan remekül vitézkednek, mint a táncparketten.

(*Előveszi a füzetét.*) Nézzük csak... Adamo?

ADAMO Tizenegy.

LEON Bailey?

BAILEY Tizenkettő.

LEON Caroni?

CARONI Tíz.

LEON Több is telhetne tőled. Cochran?

BRIAN Tizenhárom.

LEON Jó, nagyon jó. Goubert?

MOGYORÓ Tíz.

LEON Johnson?

JOHNSON Sehogy se tudok elmozdulni nyolcra.

LEON Hm. Porter?

PORTER Kilenc.

LEON Rendben. (*felnéz*) Renault?

Csönd. Hosszú, kínos csönd. Jerry lassan feláll.

JERRY (*kiáltva*) Nem!

Döbönt csönd.

LEON (*A könyvébe néz, a hangja felcsattan.*) Renault!

JERRY (*megnyugodva*) Nem. Nem árusítok csokoládét.

Mindenki mozdulatlan marad. Magnóról Jerry belső dialógusa hallatszik. Egy visszhangosított Jerry-hang és egy normál Jerry-hang.

VISSZHANG Miért csináltad?

NORMÁL Nem tudom.

VISSZHANG Megbolondultál?

NORMÁL Meglehet.

VISSZHANG Ahogy azt a nem-et előadtad – miért?

NORMÁL Nem tudom.

VISSZHANG Talán Leon atya miatt, mert mindenkit gyötör?!

NORMÁL Nemcsak azért. Nemcsak azért.

VISSZHANG Hát miért? Miért? Miért? Miért?

A magnóhangok alatt az osztály és Leon csöndben elhagyja a

színpadot. Az utolsó visszhangos szövegrész alatt Jerry hátravánszorong, lerogy az emelvényre, és kezébe temeti az arcát.

15. JELENET

Jerry az emelvényen ül, könyvet tart a kezében. Olvas. Melléhuppan Brian.

BRIAN Hé, Renault, te aztán nem vagy ijedős.

JERRY *(felneéz)*

BRIAN Az anyját, jól kicsesztél avval a gané Leonnal! Szép munka volt!

JERRY *(közömbösen)* Aha.

BRIAN Torkig vagyok már a felügyelőséggel, meg hogy azt a kibaszott csokoládét áruljam. Úristen, hogy utálok cuccokat eladni! Ha nem csokoládé, hát akkor karácsonyi üdvözlőlap. Ha nem üdvözlőlap, hát akkor szappan. Ha nem szappan, naptár. De tudod mit?

JERRY *(Érdeklődés nélkül.)* Mit?

BRIAN Egyszer se jutott eszembe, hogy nemet is mondhatnék.

JERRY *(zavartan)* Tanulnom kellene.

BRIAN *(csodálattal)* Az anyját, te aztán laza egy hapsi vagy!

Brian el. Mogyoró jön, körülnéz. Félrevonja Jerryt.

MOGYORÓ Jézusom, Jerry, miért csináltad?

JERRY Micsodát?

MOGYORÓ A csokoládéügyet.

JERRY Nem tudom, Mogyoró. Ez az igazság. Tényleg nem tudom.

MOGYORÓ A tűzzel játszol, Jerry. Leon atya emésztő tűz.

JERRY *(nyugtatólag)* Nézd, Mogyoró. Nem jött el a világvége. Négy-száz krapek jár ebbe a suliba, mind árulja a csokoládét. Mit számít, hogy én kiszálltam?

MOGYORÓ Nem ilyen egyszerű, Jerry. Leon atya nem fogja annyiban hagyni.

Csengetés. Santucci és Bailey jön feléjük.

SANTUCCI *(Megveregeti Jerry vállát.)* Jól csinálod, haver! *(el)*

BAILEY *(Elmentében odasúgja.)* Tarts ki, Jerry!

MOGYORÓ Mi a fontosabb neked: a futball meg az osztályzatok, vagy pedig ez a rohadék csokoládévásár?

Csengetés. Adamo és Williams jön.

ADAMO *(Valakit parodizálva.)* Te, ott, fickó. Nem lennék... Nem lennék a bőrödben... egy ezresért sem, egy millió...

WILLIAMS Nagy is lenne az neked, Jimmy.

Adamo és Williams el.

MOGYORÓ Tegyel nekem egy szívességet, Jerry. Mától kezdjél te is árulni.

JERRY Nem lehet, Mogyoró.

MOGYORÓ Miért nem?

JERRY Mert nem lehet. Most már végigcsinálom.

MOGYORÓ (*kifakad*) Azok a kurva Virrasztók!

JERRY (*Némi megütközéssel, de nyugodtan.*) Nem a Virrasztók miatt. Ez már nem az ő ügyük. Csak az enyém.

MOGYORÓ (*Átfogja Jerry vállát.*) Rendben van.

Csengetés. Mogyoró és Jerry együtt el.

16. JELENET

A Virrasztók: Johnson, Porter és Obie érkeznek.

JOHNSON Vajon mivel áll elő ma Archie?

PORTER Biztosan valami nagy ötlet pattan ki a fejéből megint.

OBIE (*dühösen*) Naná, majd nem!

Carter és Archie is megérkeznek.

CARTER (*Koppant a kalapácsával.*) Hé, pupákok, fogjátok már be. Archie szólni akar. (*Int Archie-nak.*)

ARCHIE A világ manapság a környezet sorsán töpreng. Ebből a Trinitynek is ki kell vennie a részét. Önök, uraim, környezetvédelmi kampányunk harcosai lesznek. Jelöljük ki, mondjuk, Jacques atya földrajz szakkörét. Elvégre a földrajz és a környezet nagyon is összefügg, nem igaz? Tehát. Valahányszor Jacques atya kiejti a száján azt a szót, hogy „környezet”, a szakkör tagjai azonnal felpattannak és eszeveszett vonaglásba kezdenek.

PORTER És mi legyen, ha nem használja a szót?

ARCHIE Ó, Jacques atya nem hagy minket cserben. Biztos vagyok abban is, hogy alkalomadtán valaki – például Obie – kérdést tesz fel, amely előcsalja a szót. Nem igaz, Obie?

OBIE (*undorral*) Dehogynem.

JOHNSON S ha Jacques atya rájön, hogy cikizzük? Vagy ha kitalálja, hogy a „környezet” a végszó?

ARCHIE Nem használja többé. Pont ezért csináljuk. Okádnom kell ettől az egész környezet-szarságtól. Végeztem.

A Virrasztók gyorsan ki. Archie előrejön, papírt és ceruzát szed elő, és kéjesen vigyorogva írni kezd. Közben hátul megjelenik egy Kiskrapek, s észrevéve Archiet megpróbál elosonni a háta mögött. Archie végez az írással, hátrafordul, s magához inti a Kiskrapekot.

ARCHIE Jól fülelj, kiskrapek. Ismered Jacques atyát?

KISKRAPEK *(dermedten)* I-igen.

ARCHIE Tudod, hol a szobája?

KISKRAPEK I-igen, hogyne.

ARCHIE Akkor fogod ezt a levelet, és észrevétlenül becsempészed az asztalára. Na futás!

Archie jobbra el. Kiskrapek az emelvény bal oldalára fut, óvatosan körülnéz, majd gyorsan leteszi a levelet és elszalad.

17. JELENET

Jacques atya balról be. Észreveszi a levelet. Felemeli, olvasni kezdi, közben elmosolyodik. Zsebre teszi a levelet. Előre jön. A szakkör tagjai: Bailey, Caroni, Brian, Johnson, Porter, Obie, Rollo, Williams jönnek. Leülnek.

JACQUES A mai órán az Appalach hegység keleti és nyugati oldalának éghajlati összehasonlításával foglalkozunk. Utazásaitok során ti is tapasztalhattátok, hogy a nyugati rész, például Charleston és környéke *(A fiúk megmoccannak, aztán visszaiülnek.)* jóval szárazabb időjárású, mint a mi kör- *(Jacques atya kivár egy pillanatig, a fiúk egy kicsit megmoccannak, Jacques folytatja.)* -nyékünk. Pedig azonos szélességi körön vagyunk. De – ahogy azt tudjátok – az éghajlatot a földrajzi elhelyezkedésén túl a környezet...

A fiúk felugranak és nagy energiával táncolni kezdenek, majd hirtelen abbahagyják és leülnek. Jacques atya nyugodtan folytatja.

...is befolyásolja. A következő tényezők hatnak: a tengerszint feletti magasság, a tengerektől való távolság, és elsősorban az adott terület környezetében...

A fiúk vadul táncolni kezdenek, majd hirtelen abbahagyják és leülnek.

JACQUES *(szünet)* Hol is tartottam, Obie?

OBIE *(Buzgón olvasni kezd a jegyzeteiből.)* A következő tényezők hatnak: a tengerszint feletti magasság, a tengerektől való távolság, és elsősorban az adott terület környezetében...

JACQUES Ó, igen. Köszönöm. A környezet.

A fiúk felugranak, táncolni kezdenek, de már kedvetlenebbül. Aztán abbahagyják, leülnek a helyükre.

JACQUES Ez a legfontosabb! Azt kell megértenetek, hogy a környezet...

A fiúk elcsigázva felkelnek, táncolnak, majd ismét leülnek.

JACQUES ...a környezeti hatások összessége...

A fiúk föltápáskodnak, alig bírnak már mozogni. Visszaroskadnak a padra.

JACQUES ... határozza meg a terület jellegzetességeit. Mi az, uraim? Már nem is jegyzetelnek? Akkor ... mára végeztünk is. Ki lehet táncolni, kérem.

Jacques atya mosolyogva kivonul balra. A jobb oldalon kaján vigyorral a képén megjelenik Archie. A fiúk szedelőzködnek, s indulnak kifelé.

JOHNSON Örület!

ROLLO Úgy megugráltatt bennünket, hogy a tököket elhagytuk.

BRIAN Hé, Porter! Jössz este a Tini bárba?

PORTER Tudod, kinek van kedve ma még táncolni!

Már mindenki kiment, utoljára maradt Obie. Meglátja Archie-t, feléje indul.

OBIE Te szemét!

Obie gyorsan el. Archie mosolyogva utána néz, aztán ő is el.

18. JELENET

Adamo és Santucci jönnek. Adamo kezében magnó, rockzene szól. Másik keze a zsebében. Alig figyel Santuccira, mert közben meglátott egy lányt is az utcán. Utána bámul.

SANTUCCI Tudod, mit?

ADAMO Na, mit? Piszok jó bige.

SANTUCCI (*Ő is a lány után néz.*) Annak a Renault gyereknek tök igaza van a csokoládévásárral.

ADAMO Istenem, micsoda lökhárítók.

SANTUCCI Adamo, figyelsz egyáltalán rám? Én sem adok el több csokoládét.

ADAMO (*Még mindig a lányt nézi.*) Húúú! Hogy? Te sem adsz el többet?

SANTUCCI Elvi kérdést látok benne.

ADAMO (*Továbbra is a lányra bámul.*) Miféle elv, Santo?

SANTUCCI Úgy gondolom, hogy tandíjat fizetünk azért, hogy a Trinity-

be járunk. Szólj, ha tévednék. Namármost. Minden év elején és végén elzengik, hogy mitől a Trinity a környék legjobb, egyetemre felkészítő középiskolája. Erre mi történik? Házalókká képeznek ki bennünket. (*Mérgesen fúj egyet.*) Na, egyszer csak előáll egy ilyen Renault-féle. És közli, hogy nem. Csak így. Eszembe se jutott idáig, hogy egyszerűen nem árulok csokoládét, és kész.

ADAMO (*A távolodó lányt bámulja, közben Santucci felé fordul.*) Veled tartok, Santo. Ettől a perctől kezdve nem árulok több csokoládét. Szervezetten akarod? Úgy értem, tartsunk osztálygyűlést?

SANTUCCI Nem, Adamo. Már kinőttünk abból. Tegye mindenki, amit jónak lát. Ha egy srác árulni akar, csinálja. Ha nem akar, ne csinálja.

ADAMO Oké. (*Körülnéz, lányt keres. Aztán a zene ritmusára elindul.*)
Mindketten el.

19. JELENET

Brian az ellenkező oldalról jön. Kezében a jegyzetlapjai. Türelmetlenül toporog és nézegeti őket. Leon atya észrevétlenül érkezik.

LEON Szóval, Brian?

BRIAN (*összerezzen*) Igen, Leon atya.

LEON Ülj le, ülj csak le. (*Ő is leül.*) Nos?

BRIAN Rosszak az eredmények.

LEON Rosszak?

BRIAN A bevétel csökken. A tavalyi érték alá került. Pedig tavaly feleannyit kellett árulni, mint az idén.

LEON Tudom, tudom. (*fölkáll*) Egyáltalán jó az az összeadás? Nem állíthatnám, hogy számszonglőr volnál, Cochran.

BRIAN Mindent ellenőriztem.

Csend

LEON Cochran. Olvasd föl azoknak a nevé, akik teljesítették vagy túlhaladták az ötvenet.

BRIAN Sulkey, hatvankettő. Maronia, ötvennyolc. Bailey, ötvenkettő...

LEON (*Továbbra is elfordulva Briantól.*) Lassabban. Kezdd el előlről és lassabban.

BRIAN (*meglepődve*) Sulkey... hatvankettő... Maronia... ötvennyolc... Bailey... ötvenkettő... Caroni... ötven... Fontaine... ötven... Más nincs, aki teljesítette vagy túlhaladta, Leon atya.

LEON (*Továbbra is elfordulva.*) Olvasd a többit. Bőven van tanuló, aki negyven fölött árult. Hadd halljam a nevüket.

BRIAN Williams, negyvennyolc. Campbell, negyvenöt. Schotch, negyvennégy. Cochran, negyvenkettő. Hutch, negyven. (*Főlnéz, Leon csak bólogat. Folytatja.*) Porter... harminchat... Sullivan... harmincégy... Rollo... harminckettő... Kelly... harminckettő... Costello... harmincegy... Ambrose... harminc... (*Brian fölpillant, Leon bólogat. Folytatja.*) Adamo... huszonkilenc... Charlstone... huszonnyolc... Goubert... huszonhét... Johnson... huszonöt... Santucci... huszonhárom... Janza... húsz... Stevenson... tizenkilenc... Obie... tizennyolc... Carter... tizenhat... Antonelli... tizenöt... LeBlanc... tizenöt... Lombard... tizenhárom... (*Megáll, megköszörüli a torkát.*) Parmentier... hat. (*Gyorsan Leonra néz, de az nem mozdul.*) Parmentier azért csak hat dobozzal árult, mert hiányzik. Vakkbél. Kórházban fekszik...

LEON (*Int a kezével.*)

BRIAN Renault... nulla. (*Hosszú szünet.*)

LEON (*A fogai közt szűrve.*) Renault... nulla. (*megfordul*) El tudod ezt képzelni, Cochran? Tudod te, miért bukott meg a vásár?

BRIAN (*sután*) Nem tudom, Leon atya.

LEON Mert a tanulókat megfertőzték, Cochran. A fertőző betegség neve: fásultság. Nem könnyű a gyógyítása.

BRIAN (*Értetlenül néz.*)

LEON Mielőtt a gyógyításhoz nekifogunk, ismernünk kell a betegség okát. Ezúttal, Cochran, ismerjük. Ismerjük a bacilusgazdát. (*sutogva*) Renault... Renault... (*gyorsan el*)

BRIAN (*Maga elé néz, zavartan kapkodja a lapjait.*) A rohadt életbe! (*Idegesen sétálni kezd.*)

20. JELENET

Brian türelmetlenül sétál, láthatóan vár valakire. Archie érkezik. Brian elésiet, gyanakvoán körülnéz, mielőtt belekezdene a mondókájába.

BRIAN No végre, Archie, már azt hittem sose érsz ide. Megkaptad az üzenetemet?

ARCHIE Máskülönben hogy lennék itt, apafej?!

BRIAN Figyelj. Azt hiszem, Leon nagy bajban van. Nemcsak a csokoládéről van szó.

ARCHIE (*kedvetlenül*) Ne mondd.

BRIAN Meghallottam, hogy mit beszélt Jacques atyával. Jacques a falhoz akarta állítani Leont. Azt hajtogatta, hogy Leon visszaélt a hatáskörével. Meg hogy túllépte az iskola költségkeretét. A csokoládéről is beszéltek. Valami húszezer doboz, Leon meg előre kifizette az egészet, készpénzben. Nem hallottam mindent ... El kellett tűnnöm, nehogy meglássanak ...

ARCHIE Mi a véleményed Cochran?

BRIAN Úgy gondolom, Leon abból a pénzből vette meg a csokoládét, amelyhez nem nyúlhatott volna. Most, hogy a vásár betojt, ő is szarban van. És Jacques atya is rájött erre ...

ARCHIE (*elvigyorodva*) Jacques ügyes fickó. De ez is szép munka volt, Cochran. (*Megveregeti Brian vállát.*)

BRIAN (*Örömmel adja át a paksamétát.*) Kukkants bele ezekbe, ha lesz időd, Archie. Az idei és a tavalyi vásár adatai. Nagy a gáz. Azt hiszem, Leon ráfarag ...

ARCHIE Meglátjuk.

Brian el. Archie leül az emelvényre, és böngészni kezdi a paksamétát.

21. JELENET

Amikor Leon megérkezik, Archie a kabátja alá dugja a paksamétát. Mosolyogva áll fel.

LEON Á, te már itt vagy, Costello?

ARCHIE (*mosolyogva*) Ki korán kel, aranyat lel, Leon atya. Jó napot!

LEON Én a helyedben nem lennék ilyen vidám, Archie. Bajba kerültél.

ARCHIE (*óvatosan*) Mi a baj?

LEON A csokoládé. Nem akar fogyni.

ARCHIE (*nyugodtabban*) Milyen súlyos az ügy?

LEON Rosszabb nem is lehetne. A csokoládé fele a nyakunkon maradt. (*szünet*) Nem vagy valami hatékony, Archie!

ARCHIE (*gúnyosan*) Úgy érti, szűk a költségkeret?

LEON Azt hittem, van némi befolyásod, Archie. Te ... meg a barátaid ...

ARCHIE Nem az én vásárom ez, Leon atya.

LEON Dehogynem a te vásárod, Archie. (*felsóhajt*) Az elején elszórakoztál azzal a Renault-val. Most már te is benne vagy. Elsült a kapanyél.

ARCHIE Várjon egy pillanatig, Leon atya. Van néhány adatom a tavalyi eladásokról. Tudja-e, hogy tavaly is csak nagy nehezen kelt el az összes csokoládé? A kölykök torkig vannak az örökös árusításokkal. Hát ezért nem megy a bolt, nem pedig azért, mert én szórakoztam az elején.

LEON (*suttogva*) Archie! Nem érdekel, hogy ki szórakozik és kivel. Nem érdekel Renault meg a te drágalátos céged, sem az iskola költségkerete. Az érdekel, hogy nem fogy a csokoládé. És azt akarom, hogy elfogyjon. Mind egy szálíg!

ARCHIE Mégis, van valami elképzelése?

LEON Talán Renault-val kellene kezdeni. Gondolom, rá kellene bírni, hogy nem helyett igent mondjon. Renault-nak is árulnia kell a csokoládét. És neked, a Virrasztóknak minden erejüket latba kell vetniük a vásár érdekében ...

ARCHIE Úgy hangzik, mint valami parancs, atyám.

LEON Pontosan, Archie. Ez parancs – nem tréfálok.

ARCHIE Nem értem önt, atyám.

LEON Na figyelj ide, Archie. Ha a vásár ügye kimúlik, kimúlnak a Virrasztók is, s velük együtt neked is véged. Ezt megígérem!

Leon sarkon fordul, elstiet. Archie válaszolni akar, aztán nagy levegőt vesz, összeszorítja a száját, és nagyot fúj. Öklével a tenyerét csapkodja, dühösen járkál.

22. JELENET

Obie érkezik.

OBIE Szevasz, Archie.

ARCHIE Mít akarsz, Obie? Nincs sok időm, fontos dolgokat kell elintéznem.

OBIE Ez is fontos. Emlékszel a Renault-kölyökre?

ARCHIE (*nyugodtan*) Mi van vele?

OBIE Letelt a tíz tanítási nap, s ő továbbra sem árul csokoládét.

ARCHIE Na és?

OBIE Na és, na és! Szóval mindenfélét szövegelnek az iskolában. Először is, egy csomó krapek szerint ez még mindig a Virrasztók ügye, mármint hogy Renault továbbra is feladatot teljesít. Mások azt rebesgetik, hogy letelt a feladat, és Renault lázadást szervez a vásár ellen. Meg hogy Leon atya a plafonon van...

ARCHIE Remek. Tovább.

OBIE Szóval, némelyik osztályban az egész dolgon már csak röhögnek.

Tehát, mi a véleményed, Archie?

ARCHIE Hogy érted azt, hogy mi a véleményem?

OBIE (*Véggépp türelmét, vesztve.*) Hát a helyzetről. Renault-ról. Leon atyáról. A csokoládéről. A srácok már kezdenek két táborra szakadni ...

ARCHIE (*ásít*) Meglátjuk. Meglátjuk.

OBIE (*felbőszülten*) Idefigyelj, Archie. A Virrasztók nyakig benne vannak a dologban, akár tudomásul veszed, akár nem. Mi adtuk a feladatot Renault-nak, s ő szembeszállt velünk ...

ARCHIE Senki sem száll szembe a Virrasztókkal, Obie ...

OBIE Renault ezt teszi!

ARCHIE Hadd tegye. A következőt csináljuk. Idézd Renault-t a Virrasztók gyűlése elé.

OBIE (*jegyzetel*) Rendben. És Leon?

ARCHIE Leont csak bízd rám. Te törődj az aprómunkával, Obie.

Obie gyűlölettel néz Archie-ra. Feldúltan el. Archie fityörészve távozik a másik irányba.

23. JELENET

Jerry és Mogyoró futva érkeznek.

MOGYORÓ (*megáll*) Phúúú. Pihenjünk egy kicsit, Jerry.

JERRY (*ugratja*) Mi az, Mogyi, megártott az edzés?

MOGYORÓ Á, dehogy. Mondani szeretnék valamit. (*szünet*) Kilépek a csapatból, Jerry.

JERRY (*kétségbeesve*) De hát miért? Azt hittem, szeretsz focizni. Már éppen kezdtünk összeszokni. Tegnap is volt egy fantasztikus kiugrásod.

MOGYORÓ (*Lehajtja a fejét, a földet rugdossa.*)

JERRY Komolyan kiszállsz a csapatból?

MOGYORÓ Nem tehetek mást, Jerry.

JERRY Miért? (*hallgatás*) Miért, a jó életbe?!

MOGYORÓ Hallottad, mi történt Eugene atyával?

JERRY Áthelyezték.

MOGYORÓ Én úgy tudom, betegszabadságon van.

JERRY És akkor mi van?

MOGYORÓ (*maga elé*) Állítólag, a tizenkilences ügy óta, Eugene atya nem ugyanaz, aki volt. Állítólag tisztára a szívére vette. Nem alszik, nem eszik. Sokkot kapott.

JERRY (*nyugtatólag*) Rémhír.

MOGYORÓ Tudom, mit érezhet, Jerry. Tudom, hogy az ilyesmitől valóban meg tud bolondulni az ember. Bizonyos emberek nem bírják elviselni a kegyetlenséget, Jerry. És az a dolog kegyetlenség volt, pont Eugene atyával ...

JERRY Mi köze Eugene atyának ahhoz, hogy te nem focizol?

MOGYORÓ Nézd, Jerry. Valami bűzlik nekem az iskola körül. Sőt.

JERRY A Virrasztók?

MOGYORÓ Ők is. (*suttogva*) Ördögi.

JERRY Mit mondasz?

MOGYORÓ Semmi. Az biztos, hogy nem focizok. Magánügy. (*Mélyet lélegzik.*) És az atlétikát is abbahagyom. Jövő tavasszal nem is nevezek. (*hallgatás*)

JERRY Mi a baj, Mogyoró?

MOGYORÓ (*Maga elé mered ő is.*) Az ő hatásuk, Jerry. Amint akkor éjjel végigcsináltattak velem abban az osztályban ... bőgtem, mint egy csecsemő, nem is hittem volna, hogy ebben az életben valaha is bőgök még. Meg amit Eugene atyával csináltak – tönkretették a termét, tönkretették őt ...

JERRY Á, azt ne szívd mellre, Mogyi.

MOGYORÓ Meg amit veled csinálnak ... ez a csokoládédolog.

JERRY Csak játék, Mogyoró. Vedd úgy, hogy jó balhé, semmi több. Legyen meg az örömük.

MOGYORÓ Ez nem egyszerűen jó balhé, Jerry. Ha már sírva fakadsz tőle, vagy azt a határt is átléped, akkor az nem csupán jó balhé. (*hallgatás*) Kezdd el árulni a csokoládét, Jerry. Légy szíves.

JERRY Te meg focizzál.

MOGYORÓ (*Fejét rázza.*) Nem áldozok többet a Trinitynek. Nincs több foci, sem futás, semmi. (*hallgatás*) Viszlát, Jerry.

Mogyoró elkocog. Jerry utánabámul. Egy Kiskrapek lép oda Jerryhez.

KISKRAPEK Te vagy az a híres-nevezetes Renault?

JERRY Én lennék.

KISKRAPEK Akkor neked szól az üzenet. (*Int Jerrynek, hogy hajoljon le hozzá, és a fülébe súgja.*) A Virrasztókhoz fél háromra.

A Kiskrapek indiánszökdeléssel el. A saroktól még visszafordul, aztán ki. Jerry szélütötten áll, és maga elé mered.

24. JELENET

Jerry dermedten áll. A Virrasztók érkeznek.

ARCHIE *(lágyan)* Renault. Kérsz egy csokoládét, Renault? *(Felé nyújt egyet.)*

JERRY *(A megszólításkor ösztönösen vigyázzba állt, most a fejét rázza, és felsóhajt.)*

ARCHIE *(Kivesz egyet.)* Jó csokoládé. *(Megszagolja, majd hirtelen bekapja. Csámcsog, lenyeli. Bekap még egyet, majd még egyet.)*
Fenséges. És mindössze két dollár egy doboz. Nem pénz érte.

PORTER *(Nyersen felröhög, majd hirtelen elhallgat.)*

ARCHIE Persze, téged az ár nem érdek, ugye, Renault?

JERRY *(Vállat von.)*

ARCHIE *(Bekap egy csokoládét.)* Hány dobozzal árultál, Renault?

JERRY Sehánnyal.

ARCHIE *(Megjátszva a meglepetést.)* Sehánnyal? *(Továbbra is Jerryre nézve.)* Hé, Carter, hány dobozzal árultál?

CARTER Harminchat.

ARCHIE *(tisztelettel)* Harminchat? Carter, nem vagy te valami pedálgép elsős?

CARTER Negyedikes vagyok.

ARCHIE *(Döbrent tiszteltel.)* Csak nem azt akarod mondani, Carter, hogy negyedikes korodra ... Hát ez csodálatos volna, Carter! Akad itt más is, aki árul csokoládét?

JOHNSON Huszonnyolc.

PORTER Negyven.

OBIE Negyvenöt.

ARCHIE *(Csendet int.)* És akkor te, Renault, elsős létedre, új ember létedre, nem árultál egyet sem? Nulla doboz. Zérus doboz. *(Újabb csokoládét vesz ki.)*

JERRY *(egykedvűen)* Nem árultam.

ARCHIE Szabadna tudnom az okát?

JERRY *(csend)* Személyes dolog.

ARCHIE *(Az ujját nyalogatja.)* Renault. Mondanék én neked valamit.
Köztünk, Virrasztók között nem léteznek személyes dolgok.

Nincsenek titkaink, érted? (*Lenyalja a hüvelykujját.*) Hé, Johnson!
JOHNSON (*harsányan*) Tessék!

ARCHIE Hányszor vered ki a farkad egy nap?

JOHNSON (*rávágja*) Kétszer!

ARCHIE (*barátságosan*) Látod, nekünk nincsenek titkaink, Renault.

Nincs személyes ügyünk. A Virrasztók nem ismernek ilyet. (*szünet*) Na jól van. Miért nem árulsz? Nekünk elmondhatod.

CARTER (*Türelmetlenül felsóhajt, öklével a tenyerébe csap.*)

ARCHIE (*fenyegetően*) Rendben, Renault, a szünetnek vége. Ki vele, miért nem árulod a csokoládét?

JERRY (*bizonytalanul*) Mert nincs kedvem.

ARCHIE (*hitetlenkedve*) Nincsen kedved?

JERRY (*bólint*)

ARCHIE Hé, Porter, van kedved mindennap iskolába jönni?

PORTER A francot van.

ARCHIE Mégis eljössz az iskolába, nem igaz?

PORTER El, a fene egye meg.

Nevetés. Csak Archie marad komoly.

ARCHIE Érted már? Ezen a világon mindenki teszi a dolgát, akkor is, ha nincs kedvük hozzá. (*szünet*) Jól van, Renault. (*szünet*) A feladatod a következő. Holnap névsorolvasáskor átveszed a csokoládét. Ezt fogod mondani: Leon atya, átveszem a csokoládét.

JERRY (*megdöbbenve*) Micsoda?

ARCHIE Baj van a hallásoddal, Renault? Hé, Obie! Hallasz engem?

OBIE (*utálattal*) A francba, persze, hogy hallak.

ARCHIE Mit mondtam az előbb?

OBIE Azt mondtad, hogy a kishapsi elkezd árulni a csokoládét.

ARCHIE (*Jerryre néz.*) Könnyen megúszhatod, Renault. Pedig te szembeszegültél a Virrasztókkal. Ezért büntetés jár. Bár a Virrasztók nem hívei az erőszaknak (*Carterre néz, kívár.*), szükségesnek találtuk, hogy kialakítsunk egy büntetési rendet. A büntetés többnyire súlyosabb, mint a feladat. De most olcsón megúszhatod, Renault. Csak azt kérjük tőled, hogy vedd át a csokoládét. Holnap. És kezd el árulni.

A srácok a „kérjük” miatt egy kissé döbbenten néznek Archie-ra.

ARCHIE (*gyorsan*) Végeztem.

Carter nagy erővel lecsap a kalapácsával, kétszer. A Virrasztók ki, Jerry bent marad.

25. JELENET

Az osztály zajosan be. Később Jacques atya érkezik.

ADAMO Hogy állsz a vásárral, Santo?

SANTUCCI Ne hülyülj, Adamo! Nem emlékszel a fogadalmunkra?

ADAMO *(Egy kicsit értetlenül néz.)*

SANTUCCI Amit a múltkor a mozinál tettünk.

ADAMO *(Kapisgálni kezdi, elvigyorodik.)* Jaaaa, amikor az az oltári didkós csaj elvonult előttünk? Emlékszem. Le is parkoltam huszonkilenc doboznál.

Jacques atya érkezik.

JACQUES Fiúk, fejezzék be a zсібongást. Inkább készítsék elő a rajzesz-kozeiket. Ha nem vennék észre, elkezdődött az óra.

Leon atya nagy lendülettel, Jacques atyáról tudomást sem véve érkezik.

LEON Figyelem, uraim! Egy gyors névsorolvasás. Adamo?

ADAMO Huszonkilenc.

LEON Bailey?

BAILEY Ötvenkettő.

LEON Caroni?

CARONI Ötvenöt.

LEON Ez már valami! Cochran?

BRIAN Egy híján ötven.

LEON Goubert?

MOGYORÓ Huszonhét.

LEON Johnson?

JOHNSON Harmincegy.

LEON Porter?

PORTER Harminchét.

LEON Hm. Csak eggyel nőtt. *(szünet)* Renault?

JERRY *(Kisvártatva, dacosan.)* Nem.

Leon szeme fennakad. Teleszívja magát levegővel, toppant mérgesen, aztán elviharzik. Jacques megütközve néz utána, aztán a házifeladat-rajzok között lapozgat. Egyszer csak megáll.

JACQUES Renault!

JERRY Igen, atyám.

JACQUES A vízfestmény. Kérem a tájkép-házifeladatodat.

JERRY *(értetlenül)* Igen.

JACQUES Legkésőbb mára be kellett volna adni. A tiédet nem találok.

JERRY Már tegnap letettem az asztalára.

JACQUES Tegnap? *(Átlapozza a rajzokat.)*

JERRY *(határozottan)* Igen, uram.

JACQUES *(Összecsapja a paksamétát.)* Nincs itt, Renault. Nomármost. Vagy én vesztettem el, jöllehet a tájképek elvesztése speciel nem tartozik a mániáim közé ... *(Kivár, az osztály nevet.)* Vagy te emlékszel rosszul.

JERRY Beadtam, atyám.

JACQUES *(Jerry tekintetét fürkészi.)* Nos, Renault, végtére is előfordulhat, hogy a mániáim közé tartozik a tájképek elvesztése. *(szeretettel)* Akárhogy is, hadd ellenőrizzem a dolgot. Lehet, hogy a tanáriban felejtettem. *(Elindul ki, visszafordul.)* Másfelől, Renault, együttérzés ide vagy oda, ha nem találok meg azt a tájképet, félévkor meg foglak buktatni.

Jacques kimegy.

FIÚK *(kivonulóban)* Ennek fele sem tréfa! Tényleg nem csináltad meg?

ADAMO No, most aztán tényleg nem lennék a bőrödben, Jerry!

26. JELENET

Miközben az osztály kivonul, a Virrasztók be. Rollo lazán álldogál középiütt.

ARCHIE *(pattogva)* Neved?

ROLLO *(elmosolyodva)* Viccelsz, Archie? Nagyon jól tudod a nevemet.

Johnson felszisszen. Csönd.

CARTER *(felhorkan)* Ne szarakodj, Rollo! Hadd halljuk a nevedet.

ROLLO *(Szünet után, vállat vonva, vásári kikiáltó módjára.)* Nevem: Frankie Rollo!

ARCHIE Úgy képezed, hogy nagy szám vagy, mi?

ROLLO *(somorlyog)*

ARCHIE *(elakadva)* Nagy szám.

ROLLO Te állítod, nem én.

ARCHIE *(magára találva)* Tudod, Rollo, értünk ahhoz, hogy a nagy számokat kis számokra redukáljuk.

ROLLO (*közbevág*) Elég a szövegelésből, Archie. Ki a franc szarik be ettől a dumától?

ARCHIE (*felindulva*) Mit mondtál?!

ROLLO (*a többiekhez*) Hé, hapsikáim! Én nem fogok beszarni tőletek, nem is huyozom össze magam, csak mert a csúnya Virrasztók maguk elé idéztek. A fenébe, hapsikáim, ti még arra se vagytok jók, hogy egy Renault-féle megijedjen tőletek, és elkezdje árulni a nyomorult csokoládéját...

ARCHIE Figyelj ide, Rollo.

CARTER (*Talpra ugrik és állon vágja Rollót.*) Elég volt belőled, Rollo! *Rollo feje hátrabicsaklik, arcához emeli lassan a kezét. Carter gyomorszájon vágja. Rollo összegörnyed, Carter leüti. Rollo négykézlábra ereszkedik; köhög; köpköd. Johnson, Porter, Obie helyeslően morognak.*

CARTER Vigyétek ki.

Johnson és Porter kivonszolják Rollót. Visszajönnek. Feszült csönd. Rollo hány odakint.

CARTER Most már elég. (*Archie-hoz.*) Ül már le. Nem takargathatjuk tovább a dolgokat, Archie. Ha bármelyik mocskos tetű, mint ez a Rollo, besétálhat ide, és packázhat a Virrasztókkal, akkor valami baj van. Az ilyen szarakodást nem engedhetjük meg magunknak. Elterjed, és a Virrasztóknak vége. (*Szünetet tart.*) Azt mondtam, ugye, hogy valami nagy baj van. És azt is közölhetem, hol a baj. Bennünk.

OBIE Hogyhogy bennünk?

CARTER Először, mert hagytuk, hogy a nevünket kapcsolatba hozzák azzal a kurva csokoládévásárral. Másodszor, hagytuk, hogy egy tetves elsős hülyét csináljon belőlünk. (*kajánul*) Nincs igazam, Archie? (*Archie kivár, nem reagál.*) Obie, mutasd, mit találtál ma reggel a faliújságon!

OBIE (*Előszedi a plakátot és felolvassa.*) Kibaszott csokoládé, kibaszott Virrasztók! A plakátot úgy vettem észre, hogy elkéstem a matekóráról.

CARTER Sokan láthatták szerinted?

OBIE Nem. Egy perccel korábban épp a faliújság előtt tűztem el, mert a szekrényemben felejtettem a matekkönyvemet. Akkor még nem volt ott a plakát. Lehet, hogy senki sem látta.

PORTER Gondoljátok, hogy Renault rakta fel?

CARTER Dehogy. Renault-nak nincs arra szüksége, hogy plakátokat ragasztgasson. De tudjátok, ha Renault megússza ezt a dolgot, mások is megpróbálják, hogy dacoljanak velünk. (*Archie-hoz*) Te jössz, Archie. Én csak az iskola bokszbajnoka vagyok. Te vagy köztünk a észkombájn. És te löktél bele minket ebbe a rakás szarba. Hogy jutunk ki belőle?

ARCHIE (*Halkan, higgadtan.*) Indokolatlanul kongatod a vészharangot. No, meg a fél iskolát nem lehet iderendelni és összeverni. Azt készséggel elismerem, Carter, hogy a húzásod szép volt, és Rollo meg is érdemelte. De kit érdekel Rollo?

CARTER Rollo példa lehet.

ARCHIE Eh, nekünk a csokoládét kell eladnunk. Ha Renault valami lázadó hős, mert nem vesz részt a vásárban, ugyan mi történne vele, ha azt kellene látnia, hogy rajta kívül mindenki árulja a csokoládét?

Johnson és Porter helyeslően morognak.

CARTER És hogy vegyük rá az egész iskolát, hogy uccu, kezdje árulni a csokoládét?

ARCHIE (*Halkan, magabiztosan fölnevet.*) Könnyen, Carter. Mint minden nagy ötlet, ez is elegánsan egyszerű. Népszerűvé tesszük a vásár ügyét. Elhíreszteljük, hogy csak ez a menő. Megszervezzük. Beidézzük az osztálybizalmikat, a diákfelelősöket, a diáktanácsot, a befolyásos hapsikat. Élni vagy halni a jó öreg Trinityért!

OBIE Nem mindenki akar ötven dobozzal árulni, Archie.

ARCHIE Akarni fognak, Obie. A munkát el kell végezni, ez lesz a véleményük. Mi meg gondoskodunk arról, hogy a csokoládéárusítást tekintsék a munkájuknak. A végén, ahogy eddig is, a Virrasztóké lesz az érdem. Az iskola becsülni fog bennünket – mert megszabadítottuk a csokoládéjától. Leon és a többi tanár kénytelen lesz megírni a kiváltságlevelünket. Mégis mit képzelsz, miért ígértem Leonnak támogatást, ha nem ezért?

CARTER És mi legyen Renault-val?

ARCHIE Emiatt ne aggódj!

CARTER (*gúnyosan*) De aggódok, igenis aggódok. Hülyét csinál belőlünk.

ARCHIE (*erősködve*) A Renault-ügy magától megoldódik. Ide figyelj, Carter. Mire a vásár véget ér, Renault még az ördöggel is

cimborálna, ha részt vehetett volna a vásárban. Az iskola viszont annak fog örülni, hogy Renault nem vehetett benne részt.

CARTER Jó! *(Koppant a kalapácsával.)* Nézd, Archie, ha a vásár nem indul meg, magaddal baszol ki. Világos? Akkor neked véged, nem is kell hozzá a fekete doboz.

ARCHIE *(Keze ökölbe szorul, de arcára mosolyt erőltet.)*

CARTER És ajánlom, hogy igazad legyen, Archie.

*Archie végig mosolyog. Carter tekintete összevillan Archie-ével.
Carter koppant a kalapácsával. Mindenki gyorsan ki.*

27. JELENET

Jerry szalad be, Mogyoró utána bandukol. Jerry visszafordulva Mogyorónak dobja a kezében tartott labdát. Mogyoró kedvetlenül elkapja, de nem dobja vissza.

JERRY Mi lesz, Mogyoró? Azt hittem, labdaéhséged van. Mióta nem jársz már focizni?! Nem hiányzik?

MOGYORÓ *(Odamegy Jerryhez, kezében a labda, megsimogatja.)* De hiányzik, Jerry.

JERRY Te is hiányzol a csapatból, Mogyoró. Amióta elmentél, nekem se megy úgy a játék. Elég sokat kapok mostanában az edzéseken. Egy ütés a vesére, egy rúgás a bokámba.

MOGYORÓ Nem hinném, hogy véletlen, Jerry.

JERRY Persze, hogy nem. Más jelek is vannak. A vízfestmény s aztán azok a hülye telefonok. Csöng a készülék, fölveszem, de senki nem szól bele, csak valami idétlen lihegést hallani, aztán egy hátborzongató röhögés, és leteszik a kagylót. Pár napja minden éjszaka ez megy.

MOGYORÓ *(kifakad)* Azok a rohadék Virrasztók! Mondtam, Jerry, hogy ne kezdj ki velük!

JERRY Van más is, Mogyi. Ma délután feltörte valaki az öltözőszekrényemet. Széthasogatták a tornacsukámat. S emlékszel? Volt a szekrényajtómon egy plakát: széles tengerpart, az éjszakai égbolton egyetlen ragyogó csillag. S egy apró, magányos férfi áll a parton a végtelen háttér előtt. A kép alatt meg egy mondat, valami Eliot írta: „Merjem-e bolygatni a mindenséget?” *(Hangot váltva.)* Ezt meg festékkel összekenték.

MOGYORÓ Szemetek! Aljas szemetek! Nagyon vigyázz, Jerry!

JERRY Már nem félek, Mogyoró. Most értettem meg azt a plakátot meg a verset. *(Elindul kifelé. Magának beszél.)* Merjem-e bolygatni a Mindenséget? Igen, memi fogom. Igen. Azt hiszem.

MOGYORÓ *(Labdával a kezében megdöbbenve néz Jerry után, majd utánaszalad.)*

28. JELENET

Nagy zajjal érkezik Brian, Adamo, Caroni, Williams, a Kiskrapekok. Obie is jön.

OBIE Brian! Írj be Sulkey-nak tízet, Costellónak, Janzának nyolcat, nekem meg hetet!

BRIAN *(A paksamétáját teregeti, ír.)* Hihetetlen. Szédületes! Lassan nem bírom követni az eladásaitok sebességét. Alighogy befrok egy eredményt, már javíthatom is ki. Mi történt veletek?

ADAMO *(Leont utánozva.)* Nem vagy valami jól értesült, Brian! *(Oda-hajol, súgja.)* Azt hallottam, a Virrasztók kereszteshadjárattá nyilvánították a csokoládévásárt. Azért árul mindenki, mint az eszehagyott.

CARONI *(Közelebb hajol.)* Tegnap néhány krapek körbetarhálta a telefonyárat, s órák alatt elsóztak háromszáz dobozzal.

WILLIAMS *(Bailey-hez, Brian papírjaiba nézve.)* Hé, odanézz! Jimmy Demmers is eladta az ötven dobozát.

Porter be, magához inti a két Kiskrapekot.

PORTER Gyertek ide, ipiapuskáim! Jelentést kérek.

2. KISKRAPEK Tegnap pontosan nyolc dobozzal adtam el.

1. KISKRAPEK Jelentem, én kilenccel.

PORTER *(Kedélyesen megfenyegetve őket.)* Na azért!

Johnson be.

JOHNSON Hé, Porter, gyere már! Campbell kocsija előállt. Dugig van tömve csokoládéval meg krapekokkal. Már csak rád várunk!

Johnson és Porter el. Carter jön.

CARTER *(Egy köteg pénzt lobogtat. Brianhez.)* Na, figyelj, hapsi! Hetvenöt eladott doboz ára. Százötven dollár. Számold meg.

BRIAN Azonnal. *(számol)* Pont annyi.

CARTER Add ide a névsort. *(tanulmányozza)* Nnna, igen... *(visszaadja)* Mondom, kihez írad. Sullivan: tizenhárom. DeLillo: tizenkilenc. Charlstone: tizenhét. LeBlanc: huszonhat. Az összesen

hetvenöt. *(elvigyorodik)* Ezek a hapsik keményen dolgoztak. Azt akarom, hogy példások legyenek az eredményeik.

BRIAN Rendben.

CARTER Ma hányan érték el az ötven dobozukat?

BRIAN *(Rövid számolás után.)* Sullivannal és LeBlanckal együtt hatan. *(Kis szünet után.)* Te, Carter, a Virrasztók tényleg fővállalták a vásár ügyét?

CARTER Aki kíváncsi, hamar megöregszik.

BRIAN Ja. *(Számolni kezd.)* Azt mondja: négyszáz meg hetvenöt az összesen négyszázhetvenöt. *(felordít)* Juhééé! Eddig tizenötezer-tíz dobozzal adtunk el. Már csak ötezer doboz maradt! *Leon atya közben belépett.*

LEON Pontosabban négyezer-kilencszázkilencven, Brian. *(Elkéri Brian papírjait.)* Lássuk csak. Cochran. De hiszen már negyvenhétnél tartasz. Gratulálok, Brian. Biztos vagyok abban, hogy azt a kis hátralékot még ma ledolgozod. Porter. Hol vagy, Porter? *(Johnson és Porter érkeznek.)* Á, épp itt jön! Mennyit termeltél ma, Porter?

PORTER Kilencet, Leon atya. Még meleg az eredmény.

LEON Az istókját, Porter, megvan az ötven doboz! *(a fiúkhöz)* Remek ez a fiú, remek! Uraim, tapsoljuk meg!

Lelkes taps. Közben Jerry és Mogyoró is megérkeztek.

LEON *(Csend, majd kántáló hangon.)* Renault!

JERRY *(erőteltjesen)* Nem!

CARONI Leon atya!

LEON Tessék, Caroni!

CARONI Kérhetnék valamit?

LEON *(bosszúsan)* Hogyne, Caroni.

CARONI Megkérdezné Renault-t, vajon ő miért nem árulja a csokoládét, mint az összes többi?

Döbrent csend.

LEON Miért vagy erre kíváncsi?

CARONI Azt hiszem, jogom van tudni. *(Segélykérően néz körül.)* Mindenkinek joga van tudni.

WILLIAMS Folytasd csak!

CARONI Ha mindenki teszi a dolgát, Renault miért nem?

LEON *(rosszindulattal)* Volnál szíves válaszolni, Renault?

JERRY *(Habozik, elvörösödik.)* Ez egy szabad ország.

Nevetés, röhögés.

LEON Attól tartok, eredetibb gondolattal kellene előhozakodnia, Renault úr.

JERRY Leon atya, ugye, ön azt állította, hogy a csokoládévásár önkéntes?

LEON Úgy van.

JERRY Ebben az esetben nem látom be, miért kellene nekem csokoládét árulnom.

Elégedetlen moraj.

CARONI Talán többnek képezed magad minálunk?

JERRY Dehogy.

WILLIAMS Mit képzelsz, ki vagy te?!

JERRY Hogy én vagyok Jerry Renault, aki nem árul csokoládét.
Döbbsent csend. Kicsengetés. A fiúk megvetően nézik Jerryt. A többiek villámgyorsan kimennek. Jerry egy hanyag mozdulattal vállára veti a dzsekijét, és elindul kifelé.

29. JELENET

Jerryvel szemben Janza érkezik.

EMILE Hová lesz a séta, haver? *(szünet)* Kérdeztem valamit.

JERRY Hallottam, hogy kérdeztél valamit.

EMILE Mit kérdeztem?

JERRY Egy kérdést.

EMILE És mi volt a kérdés?

JERRY Az iránt érdeklődtél, hogy hová lesz a séta.

EMILE *(elmosolyodik)* Tudod, mi az ábra? *(szünet)* Nagyeszű, nagyokos egy ipse vagy te.

JERRY *(lassan)* Miből gondolod, hogy nagyeszű, nagyokos ipse vagyok?

EMILE Miből gondolom? Hát csak abból, hogy játszod az eszed, haver, Megjátszod, hogy őszinte vagy. De engem nem csaphatsz be.
(Alattomosan elmosolyodik.) Te a szekrény mélyén élsz.

JERRY Hogy érted azt, hogy a szekrény mélyén?

EMILE *(Fölnevet, lágyan Jerry felé nyújtja a kezét, és megsimogatja az arcát.)* Ezt értem szekrényen. Ezt, amit odabent dugdosol.

JERRY Mit dugdosok? És ki elől?

EMILE Mindenki elől. Még saját magad elől is. Eldugod azt a sötét titkot, jó mélyre.

JERRY (*megzavarodva*) Miféle titkot?

EMILE Hát hogy buzi vagy. Azért élsz a szekrény mélyén. Hogy ezt dugdoshasd. (*Jerry nyel egyet.*) Hé, elvörösödtél! A buzi elpirul...

JERRY (*közbevág*) Ide figyelj...

EMILE (*közbevág*) Te, figyelj ide! Elfertőzöd a Trinityt. Nem elég, hogy nem árulod a csokoládét, mint a többiek, most meg kisül, hogy homokos vagy. (*Gúnyos, eltűzött csodálattal.*) Ez aztán valami, tudod-e. A Trinityben ugyan ismerik a módját, hogyan irtsák ki a buzikat, de te aztán ravaszul leplezted magad idáig, nem igaz?

JERRY (*üvölt*) Nem vagyok buzi!

EMILE (*csücsörítve*) Csókolj meg.

JERRY (*szikrázóan*) Te rohadt szemét...

EMILE (*nyugodtan*) Hogy is mondtad?

JERRY (*tagoltan*) Te rohadt szemét.

EMILE (*felkacag*)

Előugrik három Kiskrapek. Űmi kezdik Jerryt. A földre döntik, megrugdossák. Jerry öklendezni kezd, erre elengedik, otthagyják. Egyik még visszajön, és belerúg. Janza vigyorogva végignézi a jelenetet, majd a gyerekekkel egyidőben ő is el a másik irányba, de megáll az emelvényénél. Közben Janza nevetését a magnó visszhangosított kacaja veszi át. Jerry föltápáskodik, összeszedi a ruháját, és kivánszorog. A nevetés abbamarad.

30. JELENET

Emile az emelvényen áll. Archie jön.

ARCHIE Janza, képtelen vagy bármit is rendesen megcsinálni?

EMILE (*Lejön az emelvényről.*) Mi a francot akarsz? Mire befejeztük a kezelését, szívesen elvállalta volna akár egymillió doboz csokoládé eladását.

ARCHIE És azok a kölykök? (*Föllép az emelvényre.*) Nem mondtam, hogy bandával menj rá.

EMILE Isteni sugallatra történt, Archie. Én mindenesetre annak gondolom. Verje össze az ürgét néhány kishapsi. Lélektan – nem folyton erről szónokolsz te is?

ARCHIE Honnan szedted őket? Nem akarok idegeneket is belevonni az ügybe.

EMILE Néhány vadállat a környékünkről.

ARCHIE Beadtad neki a buzidumát?

EMILE Igazad volt, Archie. Gyönyörűen bejött. Tisztára bepörgött tőle a hapsi. Hé, Archie, a hapsi nem is buzi, igaz?

ARCHIE Persze, hogy nem buzi. Azért gurult be. Ha meg akarsz őrjíteni egy ipsét, vádold meg olyasmivel, amihez semmi köze.

Csend.

EMILE Hogyan tovább, Archie?

ARCHIE Higgadj le, Emile. Azt akarom, hogy most maradj a tartalék-sorban. Új figura következik.

EMILE Pedig kezdtem élvezni a dolgot.

ARCHIE Még lesz rá alkalmad, Emile. *(elindul)*

EMILE Hé, Archie!

ARCHIE Tessék, Emile.

EMILE Mi van a képpel?

ARCHIE És ha azt mondanám, Emile, hogy nem is volt semmiféle kép? Hogy még film sem volt a fényképezőgépben...

EMILE *(bizonytalanul)* Nem is tudom, Archie.

ARCHIE Emile, bízzál bennem. Akkor nem ér semmi kellemetlenség. Szükségünk van az olyanokra, mint te.

EMILE *(büszkén)* Számíthatsz rám, Archie.

ARCHIE Tudom, Emile.

Archie int és el.

EMILE *(Kiint, aztán megcsóválja a fejét.)* Archie, te görény!
Emile gyors léptekkel el.

31. JELENET

Brian jön, kezében paksamétával. Leül az emelvényre, és buzgón számol. Leírja az utolsó számot és látványos mozdulattal felemeli a kezét. Leon belép.

BRIAN *(diadalmasan)* Leon atya, kész az egész!

LEON *(Nem fogja föl azonnal.)* Kész?

BRIAN A vásár. *(Lecsapja a nyilvántartásait.)* Vége. Kifűjt.

LEON *(Mélyet sóhajt, leül.)* Biztos vagy ebben?

BRIAN Tökéletesen. És nézzen ide, Leon atya. A bevétel elképesztő. Kilencvennyolc százalékot fizettek ki.

LEON *(feláll)* Ellenőrizzük azokat a számokat.

BRIAN *(dühös)* Csak egy dolgot nem értek... *(elhallgat)*

LEON (*haragosan*) Mi a baj?

BRIAN Az az elsős, Leon atya.

LEON Renault? Mi van vele?

BRIAN Szóval, még most sem adta el a részét. És ez különös, nagyon különös.

LEON Miért volna különös, Cochran?

BRIAN Az eladott dobozok száma pontosan tizenkilencezer-kilencszázötven. Telibe. Ez viszont képtelenség. Úgy értem, mindig van törött doboz, elvész egy-kettő, lopnak is belőle. Lehetetlen, hogy darabra el lehessen számolni. Itt pedig minden egyes szál dobozt elszámoltak. Csak az a bizonyos ötven doboz hiányzik: Renault része.

LEON (*Türelemmel, mintha kisóvodásnak magyarázna.*) Ha egyszer Renault nem adta el a részét, természetes, hogy éppen ez az összeg hiányzik. Tudod, Cochran, mi az, ami számít ebben az ügyben? (*belelkessedve*) Az iskolai szellem. Megcáfoltunk egy természeti törvényt. Hogy egyetlen rohadt alma megrohasztja a többit is. Nem rohasztja meg. (*Már nem is figyel Brianra.*) Nem, ha nemes ügyet vizsgálunk, elszántan, testvéri közösségben...

Leon hang nélkül folytatja a szónoklást tovább.

BRIAN (*maga elé*) Úristen! Ez a hülye Leon nem akarja tudni az igazat. Csak azt fogja föl, hogy 19 950 doboz kelt el, vagyis megúsza szárazon. Hja, feltehetőleg előléptetik, ő lesz az igazgató. Brrr! A fenébe is! Vajon igaza van Leonnak, hogy az iskola fontosabb, mint egyetlen gyerek? Hát az egyéniség már nem is számít? Á, le van szarva. A vásárnak vége, és én nem vagyok kincstárnok többé. Adjunk hálát az Úrnak az apró örömeikért.

LEON (*hangosan*) ... s adjunk hálát az Úrnak, hogy a Trinity szelleme győzedelmeskedett, iskolánk ereje töretlen, dicsősége fénylőn ragyog... (*Észreveszi, hogy egyedül maradt, mert közben Brian elszívargott. Megcsóválja a fejét.*) Eh, Brian... (*Legyint és kimegy.*)

32. JELENET

Archie és Obie sétálnak be.

ARCHIE Féltetted azt az ötven dobozt, Obie?

OBIE Igen, Archie.

ARCHIE Remek.

OBIE Mi az ábra, Archie?

ARCHIE Gyűlést tartunk, Obie. Holnap este lezárjuk a csokoládévásárt.
A futballpályán.

OBIE Miért a pályán? Miért nem benn az iskolában?

ARCHIE Mert ez a gyűlés kifejezetten a diákok gyűlése, Obie. Az atyák
nem lesznek ott. De mindenki más eljön.

OBIE Mindenki?

ARCHIE Mindenki.

OBIE Renault?

ARCHIE Ő is eljön, Obie, eljön.

OBIE Te aztán valóban külön szám vagy, Archie.

ARCHIE Tudom, Obie.

OBIE Szabadna tudnom, Archie...

ARCHIE Szabadna, Obie.

OBIE Miért kell Renault-nak is ott lennie?

ARCHIE Neki is jár egy esély. Esélyt kap arra, hogy megszabaduljon
a csokoládéjától, kishaverom.

OBIE Nem vagyok a kishaverod, Archie.

ARCHIE Tudom, Obie.

OBIE És hogyan fog Renault megszabadulni a csokoládéjától?

ARCHIE Hát tombolán.

OBIE Tombolán?

ARCHIE Tombolán, Obie. Minden krapek vehet tombolát, darabját
egy dollárért. S ez a tombola belépőjegyül szolgál majd a holnap
esti gyűlésünkre.

OBIE (*gyanakodva*) Miféle gyűlés lesz ez, Archie?

ARCHIE Majd meglátod, Obie. Egyelőre kerítsd nekem elő Cochrant.

OBIE (*Keserűen bólint, aztán elballag.*)

Archie ottmarad, és a Torreádor-indulót füttyüli. Érkezik Brian.

BRIAN Itt vagyok, Archie.

ARCHIE Üdv, Brian. Még nem is mondtam: igazán remekül dolgoztál
a csokoládévásár alatt. Gratulálok.

BRIAN (*Örüül a dicséretnek.*) Kösz, Archie.

ARCHIE Brian! Lenne számodra egy testhezálló feladatod. Belépőjegye-
ket kéne árusítanod. (*Brian tiltakozni akar, de Archie folytatja.*)
Különleges bokszmeccset rendezünk holnap este. A küzdő felek:
Emile Janza és Jerry Renault. De nem ám egyszerűen megmérkőz-
nek egymással! Aszerint harcolnak majd, ahogy a lelátóról a nézők
előírják.

BRIAN Hogyan? Nem értem.

ARCHIE Bárki, aki jegyet vett, jogot szerez a verekedésben való részvételre.

BRIAN Miiii?!

ARCHIE A jegyeken három üres rubrika lesz, s ezeket a nézőknek kell kitölteniük: meghatározhatják, ki üssön, milyen ütést vigyen be, s még azt is odaírhatják, ki kérte az ütést.

BRIAN (*elismerően*) A jó életbe! De hogy akarsz odacsalni Janzát és Renault-t?

ARCHIE Egyszerűen. Renault bosszút akar állni, Janza meg vadállat. És nem hátrálhatnak, ha az egész iskola őket nézi. (*Hangja dermesztőre változik.*) Te csak tedd, amit mondok, Cochran. Add el a jegyeket. A többi rám tartozik.

Archie otthagyja Briant, hátramegy az emelvényhez, középre ül. Brian cetliket vesz elő, s elkezd osztani a közben beérkező fiúk között. (Caroni, Williams, Bailey, Adamo, Santucci, Kiskrapekok.) Ők a közönség közé mennek, és árulni kezdik a tombolát.

Tombolaárusítás 1.

Közben bejön Janza és Renault. Leülnek Archie két oldalára, tőle egy kis távolságra.

Telefoncsörgés. Az árusok megdermednek. Több telefoncsörgés egymás után.

JERRY (*Mereven előre néz és beszél.*) Tessék.

ARCHIE Te vagy az, Renault? Rendezhetnéd a számlát. Nem szeretnél visszavágni? Bosszút állni? Megmutatni nekik, hová rakhatják a kurva csokoládéjukat?

JERRY (*fegyelmезetten*) Hogyan is mutathatnám én meg?

ARCHIE Egyszerű. Föltéve persze, ha nem vagy beszarva. (*Jerry hallgat.*) Itt ez a Janza nevezetű hapsi. Tényleg szemét egy ürge, egyszerűen tetű. És elterjedt, hogy egy rakás kiskrapekot kellett elhívnia, hogy téged kicsináljon. Ezért gondolom, hogy rendezni kellene a dolgot. A sportpályán, nyilvánosan. Bokszkesztyűben. Szabályok szerint. Ez volna a módja. Rendeznéd a számládat. Mindenkiel, Renault.

JERRY Veled is, Archie?

ARCHIE (*Ártatlan hangon.*) Velem? Miféle számlát? Én csak a kötelességemet teljesítettem. Adtam neked egy feladatot – ne árulj

csokoládét. Aztán adtam egy másikat – árulj csokoládét. A többit te csináltad, haver. (*csend*) Nézd, haver, azért adom neked ezt az esélyt, mert a tisztességes játék híve vagyok. Janza meg te a ringben, szemtől szemben, tiszta ügy. Erről van szó, befejezni, lezárni, elfelejteni. Én garantálom. Benne vagy?

JERRY (*Egy kis szünet után.*) Benne vagyok, Archie.

Tombolaárusítás 2.

Megmozdulnak a megdermedt figurák.

Telefoncsörgés. Az árusítók megdermednek.

EMILE Halló. Emile Janza.

ARCHIE Halló, Emil. Nem hallottad? Mindenki beszél, hogy Renault-t csúnyán kicsinálták, de nem te, segítséget kellett hívnod, mert nem bírnád megverni...

EMILE Micsodaaaa? Ki mondta ezt?

ARCHIE Nem mindegy, Emile? De most itt az alkalom, a ringben, tisztán, szabályok szerint, bebizonyíthatnád a kételkedőknek, hogy Emil Janza nem akar ki... Megverekednél Renault-val a ringben?

EMILE Agyonverem... tisztán is!

Tombolaárusítás 3.

Carter odaül Archie mellé. Johnson és Porter az ötven doboz csokoládéból piramist építenek.

CARTER Veszik, mint a cukrot, Archie.

ARCHIE Látod, Carter, nem hitted el nekem, hogy fölöslegesen kongatjátok a vészharangot.

CARTER (*kelletlenül*) Nem tudom, hogy csinálod, Archie.

ARCHIE Egyszerűen, Carter, egyszerűen. Tudod, az emberek két alapvonása, hogy kapzsiak és kegyetlenek. A mi rendezvényünk ezért tökéletes. Így működik a rendszer, Carter.

CARTER A fenébe is!

Tombolaárusítás 4.

A srácok hozzák a cédulákat, bedobják Brian kalapjába, aztán felülnek a lelátóra.

TÖMEG (*Fütyülnek, kiabálnak.*) Kezdjék már! Mire vártok? Bunyót akarunk! Bunyót akarunk!

BRIAN (*Kezében a kalappal Archie felé fut. Kiáltva.*) Az összes jegy elkelt!

Archie feláll, előre megy, magához inti Emile-t és Jerryt. A tömeg elcsendesedik. Ketten-ketten felhúzzák a kesztyűket Janza és Jerry kezére.

ARCHIE Janza! Renault! Ismertetem a szabályokat. A meccs ütészváltások egymásutánjából áll. Abból a kalapból kihúzzunk egy cédulát, amelyen rajta van, ki üthet. Miután Carter fölolvasta az ütő játékos nevét, az beviszi az ütést. Védekezni tilos. Rendben?

Jerry tiltakozni akar, de Janza közbevág.

EMILE Részemről rendben. A kishapsit elintézem, akár így, akár úgy.

ARCHIE És te mit szólsz hozzá, Renault? Elfogadod a szabályokat?

JERRY (*Szünet után, elszántan.*) Rendben van.

ARCHIE Akkor kezdhetjük.

TÖMEG (*felzúg*) Gyerünk már!

Archie vissza akar menni a helyére, de Carter eléje lép.

CARTER (*Felemeli a kezét, csendet kér.*) Maradj még, Archie. (*Int Obie-nak.*)

Obie kínos lassúsággal besétál a fekete dobozzal. Feszült csend.

OBIE Archie! Ezúttal két golyót kell húznod. Egyet Renault, egyet pedig Janza feladata miatt.

Obie odanyújtja Archie-nak a dobozt. Archie gyorsan kihúzza az elsőt, felmutatja: fehér. Kihúzza a másodikat, de ezt öklébe zárva diadalmasan kitarthatja oldalt, mosolyog. Aztán kinyitja az öklét: fehér. Diadalmas mosollyal, nagy ívben odadobja Obie-nak a két golyót egymás után. A helyére megy.

TÖMEG (*felzúg*) Mi lesz már? Gyerünk! Kezdjétek! Kezdjétek! *Leon atya észrevétlenül megjelenik az emelvény tetején, a fiúk háta mögött. Carter csendet kér.*

CARTER Mint tudjátok, a belépőjegy tombolajegyként is szolgál. Az a hapi nyeri a fődíjat – a száz dollárt és az ötven doboz csokoládét –, akinek a megjelölt ütésével véget ér a bunyó, akár kiütéssel, akár megadással...

TÖMEG (*fütyükoncert*) Üsd ki! Üsd ki!

CARTER (*Kihúzza a cédulát.*) John Tussier kérése. Renault üthet majd.

(fütty) Jobbgyenes Janza állára. *Síri csönd. Jerry sokáig készülődik.*

ÉMILE Mi a gond, buzikám? Aggódsz, hogy bibis lesz a csöpp kis kezecskéd, ha megcsapod ezt a böhöm nagy Emile-t?

Jerry állra üt, de erőtlenül. Janza elvigerodik.

TÖMEG (Egy hang.) Bunda!

CARTER (Gyorsan kihúz egy cédulát.) Martin Heller kívánságára: Janza üt jobbcsapottat állra.

Janza gyorsan, nagy erővel üt. Jerry megperdül, de talpon marad.

CARTER Janza, jobbhorog gyomorra. John Sulkey akarja.

Janza azonnal üt. Jerry összegörnyed egy pillanatra, aztán kiegyenesedik, összeüti a kesztyűjét. A tömeg vegyesen ujjong és füttyül. Janza vigyorog.

CARTER James Gordon: Renault üthet – jobb keresztütés.

Jerry felkészül az ütésre. Teljes erejéből üt. Janzát meglepi az erő, alig bírja türtőztetni magát, hogy azonnal vissza ne adja.

CARTER Janza jön. Jobbhorog.

Janza azonnal üt.

TÖMEG Üsd ki, üsd ki!

CARTER (Átveszi Obie-tól a papírt és azonnal felolvassa.) Janza, övön alul, a tökeire.

Jerry felemeli kesztyűjét, jelezve, hogy baj van. Janza ennek ellenére megüti.

TÖMEG Üsd ki, Janza!

Janza csépelni kezdi Jerryt, aki összezsugorodik, s közben ütést keres. A tömeg őrzöng, gúnyolódik. Janza kifárad, egy pillanatra hátralép, Jerry ekkor gyomron üti.

Janza hátratántorodik. A közönség füttyül, Jerryt pfujolja.

Jerry megrázza a fejét. Janza megüti. Cséphadaróként püföli Jerryt.

Jerry már nem tanúsít ellenállást.

TÖMEG Öld meg, öld meg!

MOGYORÓ (felugrik) Elég! Elég!

Jerry összerogy. A fény kialszik.

33. JELENET

TÖMEG Mi az? Mi történt? Eressz már! Barmok! (Rohangálás. Öngyújtók lángja lobban.) Állatok! Biztosan zárlat! Eressz a trafóházba!

(Kigyullad a fény. Jacques atya áll az emelvény tetején, előtte Archie. A színen rajtuk kívül csak Leon a sarokban, az emelvényen és Obie. Mogyoró Jerry mellett guggol. Az ötven doboz csokoládé eltűnt a színről.)

JACQUES Üdvözöllek, Archie. Gondolom, te vagy itt a főkolompos.

MOGYORÓ *(Ölébe veszi Jerry fejét.)* Jerry, Jerry! Hé, Jerry! *(Jerry felszisszen.)* Csigavér, Jerry, csigavér. *(Obie-hoz, aki a szorító sarkában dermedten áll.)* Hé, orvost kellene hívni! *(Obie rábólint, megfordul, megpillantja az emelvényen Leont. Egy pillanatig farkasszemet néznek, aztán Obie el.)* Csigavér. Minden rendben lesz... Minden rendbe jön, Jerry ... No ... Gyerünk, Jerry!
Mogyoró felállítja Jerryt és kitámogatja.

JACQUES Miért tetted ezt vele, Archie?

ARCHIE *(Elfordul Jacques atyától.)* Fogalmam sincs, miről beszélsz.

JACQUES *(maga felé penderíti Archie-t.)* Énrám nézz, hozzád beszélek!
Ha nem jön valaki fel a szállásra jelenteni, hogy mi folyik itt, ki tudja, hová fajult volna az ügy! Elég komoly az is, amit Renault kapott, de itt lincshangulat volt, azok a kölykök teljesen begerjedtek. Mit tudsz felhozni a mentségedre, Costello?

ARCHIE *(Felsóhajt, unja a dolgot.)* Nézze, atyám! Az iskola el akarta adni a csokoládéját. Beszálltunk, eladta. Most számoltunk el, ennyi történt. Egy kis bunyó. Szabályokkal. Egyenlő esélyek.
Leon hirtelen bukkan fel mellettük.

LEON Látom, már mindent el is intéztél, Jacques testvér.

JACQUES *(hidegen)* Éppen hogy csak megúsztunk egy katasztrófát.

LEON Renault a legjobb kezekbe kerül, erről biztosíthatlak, Jacques testvér. A fiúk pedig már csak ilyenek. Harci láz ég bennük. Ó, hát egyszer-egyszer elragadja őket a hév, de azért jó látni, ahogy feszül bennük az a tömérdek energia, lelkesedés, odaadás. *(Archie-hoz fordulva, szigorúan, de nem mérgesen.)* Ma este valóban kissé elszámítottad magad, Archie. De tudom, hogy az iskoláért tetted. A Trinityért.

Jacques atya sarkon fordul. Leon és Archie nézik, ahogy ellépdel. Leon atya megveregeti Archie vállát, aztán ő is el. Archie leül az emelvényre.

34. JELENET

Archie az emelvény tetején ül. Három kiskrapek rohan be felmosóvödörrel, ronggyal. Felmossák Jerry helyét. Archie őket nézi. A kiskrapekok kimennek. Obie jön, leül Archie mellé.

OBIE (*figyelmeztetésként*) Egy szép napon, Archie, egy szép napon ...

ARCHIE Kuss legyen, Obie. Mára elég a papolásból. Jacques atya már celebrált egy misét a számomra. (*kuncog*) De Leon megmentett. Rendes gyerek ez a Leon.

OBIE Leon egy tetű. Láttam őt a domb tetején – onnan figyelte a bunyót, remekül szórakozott.

ARCHIE Tudom. Én köptem be. Névtelen telefon. Sejtettem, hogy tetszik majd neki.

OBIE Egy szép napon ráfizetsz, Archie.

ARCHIE Figyelj, Obie, hajlandó vagyok elfelejteni, amit ma csináltál, te meg Carter, a fekete dobozzal. A francba, meredek dolog volt.

OBIE Legközelebb talán a fekete golyót húzod, Archie. Vagy megint előkerül egy Renault-féle hapi.

ARCHIE (*Nem válaszol, ásít.*) Hé, Obie, mi történt az ötven doboz csokoládéval?

OBIE Megfűjták a nãgy kavarodásban.

ARCHIE (*Nem néz Obie-ra.*) Biztos, hogy az összes dobozt megfűjták, Obie?

OBIE Biztos, Archie.

ARCHIE Nincs véletlenül egy szelet csokoládé nálad?

OBIE Nincs.

A reflektorok egyenként kialszanak. Közben Obie és Archie elsétálnak két különböző irányba.

Teljes sötét.

VÉGE

MEGJEGYZÉSEK A RENDEZŐ SZÁMÁRA

A darab Jerry Renault-ról szól, aki elsőként és új fiúként bekerülve a Trinitybe szemben találja magát az iskola merev hagyományaival, az egyéniséget elpusztító kötöttségeivel, s a diákok azon társaságával is, amely bár független – és titkos – léte élvez az iskola keretein belül, mégis az iskola elnyomó szellemének megtestesítője lesz.

Valójában azonban nem ő a főhős. Jerry szerepe a játékban inkább passzív ellensúlyt jelent a valójában aktív Leon–Archie kettőssel szemben. Ennek a darabnak igazából ők a főszereplői. Leon (és Jacques) atya alakja megköveteli, hogy szerepüket vagy felnőtt, vagy idősebb diák játssza. Leon atya megformálása gazdag színészi eszköztárat követel, hiszen érzékeltetni kell jellemének kettőségét: a jóságos, megértő, gyermekszerető pedagógus álarcát, és a mögötte rejtőző törtető karrieristát, aki finom lelki terrorral tartja kezében a gyerekeket, a Virrasztók társaságát és kollégáit is.

Archie alakja sok tekintetben Leon atyát idézi, a játék kidolgozása során erre érdemes külön figyelmet fordítani. Archie a diákok között a nagy manipulátor. Mindenki felnéz rá, de ugyanakkor tartanak is tőle – ennél fogva épp olyan magányos alak, mint a darab kezdetén Jerry Renault. Alakjának különösségét növeli, hogy irtózik az erőszaktól, ezért még a Virrasztók társaságán belül is állandó hatalmi harcot kell vívnia Carterrel, az elnökkel. Archie olyannyira irtózik az erőszaktól, hogy amikor Jerry megverése válik szükségessé, azt is inkább Emile Janzára bízta. Arra az Emile-re, akit egy fényképpel zsarolva fokozatosan a befolyása alá von. Emile felnéz Archie-ra, szeretne olyan nagy egyéniség lenni, mint ő, de hát Emile kissé buta, kisformátumú figura, aki Archie mestérkedésein is csak nagysókára lát át, csakhogy akkor már késő: eszközzé vált a fő-fő manipulátor kezében.

Archie egyébként is mindenkit a kezében tart: Obie is hiába igyekszik szabadulni, csak a fekete dobozban bizakodhat, nincs ereje szembeszegülni Costellóval. Ereje és kitartása egyedül Jerrynek van, ám a darab végén mégis bukásra ítéltetik lázadása a Leon–Archie szövetséggel szemben.

Keserű véget ér a játék. Az utolsó jelenet visszakanyarodik a kiinduló szituációhoz, s mi Obie-val együtt megint csak arra várhatunk, hátha „felbukkan megint egy Renault-féle hapi”.

A játéktér ebben a darabban is meghatározó szerepet játszik. Az a javaslatom, hogy legyen a játéktér egy ring küzdőterére emlékeztető négyszög, amelyet négy oldalról lépcsőzetes emelvények vesznek körül. Három oldalon a nézők ülnek, a negyedik oldal emelvénye (énekkari dobogókból kialakítható) a játék teréül is szolgál a körbezárt négyszöggel együtt. A szükséges járások a dobogó két oldalánál nyithatók.

Ez a darab megköveteli a csekély számú kellék és valamiféle jelmez használatát. A kellékekre vonatkozóan a forgatókönyvben jól követhető utasításokat talál a rendező. A jelmezekkel kapcsolatban a következőket hadd jegyezzem meg. Mivel a játék egy USA-beli iskolában játszódik, célszerű, ha a diákok – utalva a hagyományok erejére, az egyenruha viselésére – a Trinity jelvényével ellátott pólót és egységesen farmert viselnek. S mivel ez a középiskola egyházi iskola is, a tanárok viselhetnek reverendát, de ha ez megoldhatatlan, akkor elképzelhetőnek tartom az öltöny vagy a szürke nadrág és fehér ing viselését is.

A darab előadásához (ahogy a szereplők listájáról is kitűnik) legkevesebb 17-18 diákra van szükség, ha úgy döntünk, hogy a két tanár szerepét felnőtt játszóra osztjuk. Célszerű úgy kiválasztani a szereplőket, hogy Archie, Carter és Janza idősebb legyen a többieknél, a 3-4 Kiskrapek pedig ne legyen több 12-13 évesnél. Jerry, Mogyoró és az osztálytársak 15-16 évesek.

Egy dologra hadd hívjam fel még a rendező figyelmét: bármennyire kevés is a jó fiúszínjátzó, inkább keressen sokáig, és küszködjön a megtaláltakkal többet, mintsem hogy megalkuvó módon lányokra osszon egy-két szerepet! E megoldással ugyanis az egész játék atmoszférája megváltozik, s az előadás másról kezd el szólni. Tehát inkább: kitartás a keresésben és türelem az együttes munkában. Biztosan meghozza a gyümölcsét!

